

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 61
Bộ mới
Số 11
Thứ Sáu
18 tháng 7 năm 2025
24 tháng Sáu, Ất Ty

Báo điện tử:
baotuyenquang.com.vn

THỰC HIỆN THẮNG LỢI NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XVII ĐẢNG BỘ TỈNH

Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh khóa XVII cho ý kiến vào công tác chuẩn bị tổ chức đại hội Đảng

(XEM TIẾP TRANG 2)

Đồng chí Bí thư Tỉnh ủy Hầu A Lènh phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị.

Ảnh: NGỌC HƯNG

Các đoàn công tác của Ban Thường vụ Tỉnh ủy làm việc tại các xã

(XEM TIẾP TRANG 2)

Đồng chí Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Trần Mạnh Lợi
phát biểu chỉ đạo tại buổi làm việc với Đảng ủy xã Yên Hoa.

Ảnh: HOÀNG NGỌC

KỶ NIỆM 78 NĂM NGÀY THƯỜNG BINH - LIỆT SĨ (27/7/1947 - 27/7/2025)

Hỗ trợ sửa chữa, làm mới 277 ngôi nhà cho người có công với cách mạng

>>TRANG 2

BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

Hội tụ tư duy chiến lược, tinh thần cải cách mạnh mẽ

CUỘC cải cách tổ chức bộ máy của
hệ thống chính trị đang được Đảng
và Nhà nước triển khai có tinh thần và ý
nghĩa lịch sử sâu sắc.

(XEM TIẾP TRANG 3)

NGƯỜI TỐT - VIỆC TỐT

Bí quyết đạt điểm cao khối COO của Khánh Huyền

Em La Khanh Huyền, lớp 12C,
Trường Phổ thông Dân tộc nội trú
THPT tỉnh Tuyên Quang.

(XEM TIẾP TRANG 11)

Bài, ảnh: THÚY NGA

“Vàng xanh” giữa đại ngàn Tây Côn Linh

>>TRANG 6+7

Người Dao xã Thanh Thủy thu hoạch chè Shan tuyết cổ thụ trên dãy Tây Côn Linh.

Bài, ảnh: BIỆN LUÂN

Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh khóa XVI.

(TIẾP THEO TRANG 1)

CHIẾU 17-7, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang khóa XVII, nhiệm kỳ 2020 - 2025 tổ chức Hội nghị lần thứ Hai, cho ý kiến vào các nội dung quan trọng. Hội nghị được tổ chức theo hình thức trực tiếp tại Trụ sở Tỉnh ủy và trực tuyến đến các xã, phường.

Đồng chí Hầu A Lènh, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bí thư Tỉnh ủy chủ trì hội nghị. Dự hội nghị có các đồng chí: Lê Thị Kim Dung, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy; Nguyễn Văn Sơn, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh; Phan Huy Ngọc, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; Ma Thế Hồng, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban MTTQ tỉnh; các đồng chí Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Ủy viên BCH Đảng bộ tỉnh; đại diện Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Ban Nội chính Trung ương.

Đảng bộ xã Vị Xuyên tổ chức Đại hội Đảng bộ trước để rút kinh nghiệm trong toàn tỉnh

Hội nghị tập trung thảo luận vào Kế hoạch tổ chức Đại hội Đảng bộ các cấp, nhiệm kỳ 2025 - 2030 và Đề án đại biểu dự Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2025 - 2030. Các đại biểu đều tán thành với Kế hoạch và Đề án. Theo đó, với Đề án đại biểu dự Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh, Ban Chấp hành Đảng bộ thống nhất số lượng đại biểu chính thức dự Đại hội đại Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2025 - 2030 là 415 đại biểu.

Đối với Kế hoạch tổ chức Đại hội Đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2025 - 2030, BCH Đảng bộ tỉnh nhấn mạnh, công tác chuẩn bị và tổ chức Đại hội Đảng bộ phải được các cấp ủy lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện theo đúng quy định, nguyên tắc của Đảng, nhất là nguyên tắc tập trung dân chủ, phát huy dân chủ tham quyền, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức Đảng và người đứng đầu cấp ủy các cấp; bao đảm an toàn, thiết thực, hiệu quả, không phô trương hình thức.

Các chi bộ, đảng bộ cơ sở thời gian tổ chức đại hội không quá 1 ngày, hoàn thành trước ngày 31-7-2025. Các Đảng bộ trực thuộc Tỉnh ủy thời gian tổ chức đại hội không quá 2 ngày, hoàn thành trước ngày 25-8-2025. Ban Thường vụ Tỉnh ủy lựa chọn Đảng

bộ xã Vị Xuyên thực hiện đại hội trước bằng hình thức trực tiếp kết hợp trực tuyến đến các điểm cầu của các Đảng bộ trực thuộc Tỉnh ủy để tổ chức rút kinh nghiệm trong toàn Đảng bộ tỉnh.

Chuẩn bị chu đáo và tổ chức thành công các Đại hội Đảng bộ

Kết luận hội nghị, đồng chí Bí thư Tỉnh ủy Hầu A Lènh đề nghị Ban Tổ chức Tỉnh ủy nghiêm túc tiếp thu các ý kiến tại hội nghị để bổ sung vào kế hoạch. Đồng thời, có hướng dẫn cụ thể, chi tiết cho các chi bộ, đảng bộ trực thuộc triển khai thực hiện. Việc ban hành kế hoạch tổ chức Đại hội Đảng bộ các cấp, nhiệm kỳ 2025 - 2030 là việc làm rất quan trọng thời điểm hiện nay, cung cấp trong toàn tỉnh cần nghiên cứu kỹ lưỡng các hướng dẫn của Trung ương và của tỉnh để điều chỉnh hoàn thiện các văn kiện của cấp mình.

Đồng chí Bí thư Tỉnh ủy đặc biệt nhấn mạnh: Các cấp ủy cần quan tâm chuẩn bị tốt văn kiện, phát huy tốt nguyên tắc tập trung dân chủ, góp ý xây dựng các chỉ tiêu, nghị quyết phát triển địa phương trong 5 năm tới, sát với thực tiễn địa phương, phù hợp không gian phát triển mới. Đồng chí cũng lưu ý mặc dù đại hội không thực hiện công tác nhân sự, nhưng các cấp ủy tổ chức Đảng phải quan tâm quy hoạch, bồi dưỡng, bố trí đội ngũ cán bộ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Cần cù vào điều kiện thực tế của địa phương tổ chức đại hội đúng quy định, nguyên tắc của Đảng, bảo đảm an toàn, thiết thực, hiệu quả, không phô trương hình thức.

Đồng chí lưu ý Đảng bộ xã Vị Xuyên nhanh chóng chuẩn bị các điều kiện để tổ chức đại hội sớm để rút kinh nghiệm trong toàn tỉnh. Về đại biểu dự Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh, đồng chí yêu cầu các Đảng bộ cần cù vào số lượng được phân bổ, lựa chọn đại biểu thực sự tiêu biểu, đại diện cho Đảng bộ, Nhân dân các dân tộc. Đồng chí cũng yêu cầu các cấp, các ngành đẩy mạnh tuyên truyền, vận động cán bộ, đảng viên, quần chúng Nhân dân, phát động phong trào thi đua yêu nước, lập thành tích chào mừng Đại hội Đảng bộ các cấp, gắn với kỷ niệm các ngày lễ lớn trong năm 2025.

NGỌC HƯNG

Hỗ trợ sửa chữa, làm mới 277 ngôi nhà cho người có công với cách mạng

THEO Sở Nội vụ, thực hiện chương trình hỗ trợ xây mới và cải tạo, sửa chữa nhà ở đối với người có công với cách mạng và thân nhân liệt sĩ theo Quyết định số 21/2024/QĐ-TTg ngày 22/11/2024 của Thủ tướng Chính phủ. Đến nay, trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang đã hỗ trợ 277 hộ gia đình người có công với cách mạng sửa chữa, làm mới nhà ở với tổng kinh phí 11 tỷ 550 triệu đồng. Trong đó, xây mới 108

ngôi nhà với kinh phí 6 tỷ 480 triệu đồng và sửa chữa 169 nhà với kinh phí 5 tỷ 070 triệu đồng.

Việc triển khai, thực hiện hiệu quả chính sách hỗ trợ sửa chữa, làm mới nhà ở cho người có công với cách mạng đã tạo động lực giúp các gia đình chính sách, người có công với cách mạng vươn lên trong cuộc sống, xây dựng gia đình ấm no, hạnh phúc.

HUY HOÀNG

Tuyệt đối không để xảy ra tiêu cực, sai sót khi thực hiện công tác đặc xá

PHÓ Thủ tướng Thường trực Nguyễn Hòa Bình vừa ký Công điện số 108/CD-TTg ngày 16/7/2025 về việc triển khai thực hiện công tác đặc xá năm 2025 (đợt 2).

Công điện nêu rõ, để triển khai thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả công tác đặc xá năm 2025 (đợt 2), Thủ tướng Chính phủ yêu cầu Bộ Công an làm tốt chức năng chủ trì tham mưu cho Chính phủ và nhiệm vụ Thường trực Hội đồng tư vấn đặc xá; có trách nhiệm trực tiếp chỉ đạo việc xét đề nghị đặc xá cho phạm nhân đang chấp hành án tại các trại giam, trại tạm giam do Bộ Công an quản lý.

Đồng thời, dồn đốc, hướng dẫn, kiểm tra các bộ, ngành, địa phương triển khai thực hiện, kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc nảy sinh, trường hợp vượt thẩm quyền báo cáo Hội đồng tư vấn đặc xá xem xét.

Bộ Quốc phòng có trách nhiệm trực tiếp chỉ đạo chặt chẽ việc xét đề nghị đặc xá cho phạm nhân đang chấp hành án tại các trại giam, trại tạm giam do Bộ Quốc phòng quản lý.

Thủ tướng đề nghị Tòa án nhân dân tối cao trực tiếp chỉ đạo, hướng dẫn Tòa

án nhân dân, Tòa án quân sự các cấp chủ trì việc xét đề nghị đặc xá cho người đang được tạm định chỉ chấp hành án phạt tù.

Các bộ, ngành, cơ quan đã nêu trong Hướng dẫn của Hội đồng tư vấn đặc xá có kế hoạch cụ thể triển khai thực hiện

Các đoàn công tác của Ban Thường vụ Tỉnh ủy.

(TIẾP THEO TRANG 1)

Trưởng đoàn Đại biểu Quốc hội chuyên trách tỉnh Tuyên Quang Lý Thị Lan cùng đoàn công tác khảo sát Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Tùng Bá.

Ảnh: PHI ANH

SÁNG 17-7, các đoàn công tác của Ban Thường vụ Tỉnh ủy có buổi làm việc với các xã nhằm nắm tình hình tổ chức bộ máy và hoạt động của cấp ủy, chính quyền sau sáp nhập đơn vị hành chính.

Đồng chí Lý Thị Lan, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng đoàn DBQH hoạt động chuyên trách khóa XV đơn vị tỉnh Tuyên Quang và các thành viên đoàn công tác số 12 làm việc tại xã Tùng Bá.

Đồng chí Phạm Thị Minh Xuân, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch HĐND tỉnh và các thành viên Đoàn công tác số 10 làm việc tại xã Vĩnh Tuy.

Đồng chí Trần Mạnh Lợi, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy và các thành viên Đoàn công tác số 09 làm việc tại xã Yên Hoa.

Các đoàn công tác đã nghe lãnh đạo xã báo cáo khái quát kết quả thực hiện nhiệm vụ sau sáp nhập, kiến nghị những khó khăn, vướng mắc cần tháo gỡ, như: chính sách cho đội ngũ cán bộ công tác tại xã đặc biệt khó khăn; sớm có định mức cấp kinh phí thường xuyên cho hoạt động của khối Đảng, HĐND, UBND, Ủy ban MTTQ, các ban, ngành, đoàn thể, tổ chức xã hội sau sáp xếp.

Cùng với đó, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, điều hành, hướng đến nền hành chính phục vụ người dân. Đặc biệt, tập trung chuẩn bị tốt các điều kiện tổ chức đại hội và hoàn thành các nhiệm vụ trọng tâm 6 tháng cuối năm 2025.

Tại xã Yên Hoa, đồng chí Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Trần Mạnh Lợi đề nghị xã khắc phục những khó khăn ban đầu, tăng cường tuyên truyền, bám sát cơ sở để nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân; triển khai hiệu quả các chương trình phát triển kinh tế, giảm nghèo bền vững, giữ gìn an ninh trật tự; đẩy mạnh phong trào thi đua "Dân vận khéo" gắn với thi đua chào mừng Đại hội Đảng các cấp, tạo khí thế vui tươi, phấn khởi trong cán bộ, đảng viên và Nhân dân.

P.V

nhiệm vụ được phân công; tổ chức phổ biến, quán triệt, bao đảm công tác đặc xá thực hiện thống nhất, an toàn, công khai, minh bạch, theo quy trình chặt chẽ, đúng đối tượng, đúng điều kiện quy định pháp luật; bao đảm quyền và lợi ích hợp pháp của phạm nhân, người đang được tạm định chỉ chấp hành án phạt tù, tuyệt đối không để xảy ra tiêu cực, sai sót.

Thủ tướng yêu cầu Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo Giám đốc Công an cấp tỉnh phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể, tổ chức xã hội ở địa phương thực hiện tốt công tác quản lý, giáo dục và giúp đỡ người đặc xá.

Cùng với đó, nắm chắc tình hình, diễn biến của số người được đặc xá về cư trú tại địa phương, không để họ gây ảnh hưởng đến an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội, xử lý kịp thời, nghiêm minh những người có hành vi tái phạm tội và vi phạm pháp luật.

MAI LINH
(Theo Báo Nhân Dân)

Nêu gương ở Bản Léch

Bản Léch là một bản nhỏ của người Tày được bao quanh bởi dãy núi cao thuộc xã Yên Lập. Vượt qua đèo Cọ, Bản Léch hiện ra với những ngôi nhà xây cao tầng san sát. Con đường bê tông trải dài cùng những cây cầu vừa đưa vào sử dụng làm nên vẻ đẹp khang trang, tươi mới của nơi này. Từ nỗ lực lãnh đạo của chi bộ và sự nêu gương của đảng viên đã làm nên sức mạnh đoàn kết ở Bản Léch.

Bí thư Chi bộ Ma Thị Bầu thăm mô hình nuôi dê sinh sản của hộ anh Hà Văn Tính.

HẠT NHÂN ĐOÀN KẾT MA THỊ BẦU

Bí thư Chi bộ, Trưởng ban Công tác Mặt trận Ma Thị Bầu có thâm niên làm Bí thư Chi bộ 13 năm nay. Chị mang đậm phong thái của người phụ nữ vùng cao: thảo vát, dôn hậu, nhiệt tình, niềm nở.

Chục năm về trước, Bản Léch còn nhiều hộ nghèo do người dân chưa biết cách phát triển kinh tế, thiếu đất sản xuất, chị Bầu khi đó được đảng viên tín nhiệm bầu làm Bí thư Chi bộ. Thấy dân mình còn nghèo, chị Bầu đau đầu và nuôp quyết tâm phải phấn đấu gia đình có kinh tế khá giả. Chị quyết

định đầu tư chăn nuôi trâu sinh sản, nuôi dê. "Nếu thành công, mình sẽ vận động Nhân dân làm theo". Vừa làm, vừa áp dụng kỹ thuật, mô hình chăn nuôi của chị trở thành điểm sáng để người dân làm theo. Có lúc dân đê sinh sản lén tới hàng trăm con, dân trâu lên tới vài chục con. Có kinh tế khá giả, Bí thư Chi bộ Ma Thị Bầu không ngần ngại giúp đỡ Nhân dân thoát nghèo. Vài năm về trước, Bí thư Ma Thị Bầu đã hỗ trợ gia đình ông Mạc Văn Thái là hộ nghèo 4 con đê cái để ông Thái chăn nuôi. Bí thư Ma Thị Bầu còn thường xuyên đến nhà hướng dẫn kỹ thuật chăn nuôi, mô hình đê của gia đình

thống nhất, chặt chẽ, mang tính biện chứng cao: Tinh gọn bộ máy đồng thời tháo gỡ vướng mắc thể chế, ban hành cơ chế chính sách mới để tạo ra động lực và nguồn lực phát triển bền vững.

Mô hình chính quyền mới cùng với các cơ chế, chính sách đột phá mở ra cơ hội lớn cho các cấp ủy, chính quyền đổi mới phương thức lãnh đạo, quản lý, ứng dụng mạnh mẽ khoa học công nghệ, nâng cao chất lượng công việc và phục vụ Nhân dân hiệu quả hơn.

Yêu cầu đặt ra là bộ máy hành chính và đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức phải khắc phục khó khăn, nêu cao tinh thần trách nhiệm để vận hành một nền hành chính hiện đại, kiến tạo, gắn dân, sát dân. Mỗi cán bộ, đảng viên trong hệ thống chính trị phải là tấm gương về trách nhiệm, giữ gìn đoàn kết nội bộ, luôn đặt lợi ích chung lên trên lợi ích riêng. Cùng với đó, các cấp ủy, chính quyền cần tăng cường kỷ luật, kỷ cương hành chính, kiên quyết chấn chỉnh những biểu hiện tiêu cực, trì trệ, mất đoàn kết trong quá trình thực hiện cơ chế, chính sách phát triển.

Cải cách và đổi mới chắc chắn gặp khó khăn,

Hội tụ tư duy chiến lược... (TIẾP THEO TRANG 1)

Đây chính là bước đi tiếp nối công cuộc đổi mới toàn diện đất nước mà Đảng ta khởi xướng từ Đại hội VI (năm 1986); thể hiện quyết tâm chính trị cao của toàn bộ hệ thống chính trị từ Trung ương đến địa phương nhằm đưa đất nước bước vào một giai đoạn phát triển mới, mạnh mẽ và bền vững hơn.

Từ năm 1986 đến nay, hành trình đổi mới toàn diện đất nước đã kéo dài gần 40 năm. Lộ trình ấy, dù nhiều chông gai và thử thách, nhưng chúng ta có thể tự hào rằng, chưa bao giờ đất nước ta có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như hiện nay.

Đặc biệt, bốn "trụ cột" phát triển đất nước trong giai đoạn mới đã được xác lập qua các nghị quyết quan trọng. Đây là nền tảng, tạo động lực mạnh mẽ đưa đất nước ta tiến lên trong bối cảnh chuyển động nhanh, sâu rộng của thời đại.

Hành trình đổi mới hôm nay đã hội tụ tư duy chiến lược, tinh thần cải cách và khát vọng phát triển mạnh mẽ của dân tộc. Chính quyền địa phương 2 cấp hiện nay được tổ chức theo hướng phân cấp, phân quyền, phân định rõ trách nhiệm, bảo đảm hiệu lực, hiệu quả. Tư duy cải cách này tạo thành một chính thể

thách thức, với nhiều vấn đề phát sinh chưa thể lường trước. Vì vậy, các bộ, ngành, địa phương cần tiếp tục rà soát, điều chỉnh, bổ sung và kiến nghị cơ quan có thẩm quyền kịp thời sửa đổi hệ thống pháp luật để bảo đảm đồng bộ, rõ ràng, dễ thực hiện, giảm thiểu vướng mắc. Đồng thời, phải tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực thi, xử lý nghiêm hành vi vi phạm nhằm giữ vững kỷ cương, xây dựng niềm tin và sự đồng thuận trong Nhân dân.

Trong mô hình chính quyền mới, nguyên tắc "địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm" cần được quán triệt sâu sắc và triển khai thực chất. Việc phân cấp, phân quyền - đặc biệt trong các lĩnh vực quy hoạch, tài chính, ngân sách, đầu tư - phải đi đôi với việc xác định rõ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của từng cá nhân trong bộ máy hành chính theo hướng: Rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ tiến độ, rõ hiệu quả.

Sự nghiệp đổi mới đất nước giai đoạn mới là quyết tâm chính trị của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân. Dù phía trước còn nhiều thử thách, nhưng với sự đồng lòng, đoàn kết và ý chí vươn lên, chúng ta có đủ cơ sở để tin tưởng vào một Việt Nam phát triển mạnh mẽ, thịnh vượng trong thời kỳ mới.

BÁCH HOÀNG (Theo Báo Hà Nội mới)

hoạt. Năm nào chi bộ cũng hoàn thành chỉ tiêu được giao về phát triển đảng viên.

Ngay từ đầu năm, chi bộ xây dựng Nghị quyết phát triển đảng viên, giao chỉ tiêu đến từng tổ chức đoàn thể thôn, trọng tâm là phát hiện nguồn quần chúng ưu tú trong phụ nữ, đoàn thanh niên, nông dân. Hoàn thành kế hoạch phát triển đảng viên hằng năm không phải dễ dàng. Nếu như vận động chưa tới nơi tới chốn, gặp khó khăn đã nản thì sẽ không thể kết nạp được đảng viên. Có nhiều trường hợp phải vận động từ anh, chị em, chồng hoặc vợ, bố mẹ chồng rồi mới vận động quần chúng ưu tú. Những trường hợp khó vận động, ban chi ủy phải trực tiếp đến vận động, 1 lần, 2 lần, thậm chí 3 lần....

Chị Nông Thị Nguyệt trở thành đảng viên chính thức năm 2024 chia sẻ: "Nhờ có sự quyết liệt, kiên trì vận động, thuyết phục của các đồng chí trong ban chi ủy nên gia đình mình đều nhất trí, tạo điều kiện để mình được đi học lớp nhận thức về Đảng. Minh cũng nhận thức rõ, vào Đảng không phải để làm cán bộ mà vào Đảng để nắm bắt được các chủ trương, đường lối của Đảng rồi tuyên truyền cho Dân, làm lợi cho Nhân dân".

Bí thư Chi bộ Ma Thị Bầu chia sẻ: "Minh vận động quần chúng ưu tú và cả gia đình họ nhận thức đúng đắn đồng cơ vào Đảng không phải để làm cán bộ mà trước hết là bản thân được rèn luyện, gia đình nhìn vào đó để học tập, phấn đấu; vào Đảng để gánh vác trọng trách giúp đỡ Nhân dân".

Đoàn kết là sức mạnh ở Bản Léch và sức mạnh đó được bắt nguồn từ phương thức lãnh đạo vì Dân, sát Dân của chi bộ, từ sự nêu gương của các đảng viên. Bởi thế, nhiệm vụ nào được cấp trên giao, Bản Léch luôn hoàn thành tốt. Chi bộ Bản Léch nhiều năm liên tục được công nhận hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ và vừa qua được Chủ tịch UBND tỉnh tặng Bằng khen có thành tích xuất sắc trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh giai đoạn 2016 - 2025.

Bài, ảnh: THỦY CHÂU

KỶ NIỆM 80 NĂM CÁCH MẠNG THÁNG TÁM VÀ QUỐC KHÁNH 2-9

Chủ tịch Hồ Chí Minh và các thành viên Hội đồng Chính phủ lâm thời nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra mắt sau phiên họp đầu tiên, sáng 3-9-1945. Tại phiên họp này, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đặt vấn đề về sự cần thiết phải có một bản Hiến pháp dân chủ cho nước Việt Nam.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 Bài học lịch sử và ý nghĩa thời đại

CÁCH mạng Tháng Tám năm 1945 thành công mau lẹ do nhiều nguyên nhân, trong đó nguyên nhân quan trọng, có ý nghĩa quyết định là sự lãnh đạo đúng đắn, sáng suốt, khéo léo của Đảng; là sự vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin trong điều kiện cụ thể của nước ta một cách đúng đắn, độc lập, tự sáng tạo.

Thành công của Cách mạng Tháng Tám còn là do tinh thần yêu nước, đoàn kết, ý chí quyết cường của các tầng lớp Nhân dân ta, không chịu sống mãi kiêng nô lệ của người dân mất nước; một lòng dâng theo Đảng và được Đảng lãnh đạo qua các cuộc tổng diễn tập, đã quyết vung lên giành độc lập cho dân tộc.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công là thắng lợi vĩ đại đầu tiên của Nhân dân ta từ khi có Đảng lãnh đạo, mở ra bước ngoặt vĩ đại trong lịch sử dân tộc Việt Nam. Chính quyền về tay Nhân dân, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời - Nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam Á; chấm dứt chế độ quân chủ phong kiến ở Việt Nam; kết thúc hơn 80 năm Nhân dân ta dưới ách đô hộ của thực dân, phát xít. Nhân dân Việt Nam từ thán phận nô lệ trở thành người dân một nước độc lập, làm chủ vận mệnh của mình. Nước Việt Nam từ một nước thuộc địa nửa phong kiến trở thành một nước độc lập, tự do và dân chủ. Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành một đảng cầm quyền. Từ đây, đất nước, xã hội, dân tộc và con người Việt Nam bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội.

Đây còn là quá trình phát triển tất yếu của lịch sử dân tộc trải qua mấy nghìn năm phấn đấu, dũng cao của ý chí quyết cường, sức mạnh cố kết cộng đồng, tầm cao trí tuệ của dân tộc hòa quyện với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh với xu thế của thời đại vì hòa bình, dân chủ và tiến bộ xã hội, vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội.

Thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám cổ vũ phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc ở các nước bị chủ nghĩa đế quốc thực dân áp bức, thống trị. Nó khẳng định rằng, trong điều kiện trào lưu của cách mạng vô sản, cuộc cách mạng do một đảng của giai cấp công nhân lãnh đạo không chỉ có thể thành công ở một nước ta bần kiệt phát triển, nơi mảnh xích yếu nhất của chủ nghĩa đế quốc mà còn có thể thành công ở ngay một nước thuộc địa nửa phong kiến lạc hậu để đưa cả dân tộc đó đi lên theo con đường của chủ nghĩa xã hội.

DUY ĐỨC (Tổng hợp)

NÓI ĐI ĐÔI VỚI LÀM

Cơ hội bứt phá

TRONG bối cảnh phát triển nhanh chóng của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư với các công nghệ mới nổi và hệ thống thông minh kết nối diện rộng, đô thị thông minh không còn là lựa chọn mà đã trở thành xu thế tất yếu đối với phát triển đô thị trên thế giới.

Tại Việt Nam từ tháng 8-2018, Đề án phát triển đô thị thông minh bền vững giai đoạn 2018 - 2025 và định hướng đến 2030 đã được phê duyệt, đặt mục tiêu đến năm 2030 sẽ hoàn thành giai đoạn thí điểm và từng bước nhân rộng mô hình đô thị thông minh trên toàn quốc. Đến nay, Việt Nam đã đi qua giai đoạn đầu, giai đoạn nghiên cứu, định hình. Cùng với đó, hành lang pháp lý đang từng bước được mở rộng, tạo nền tảng cho giai đoạn thực thi cùng với tinh hình thực tế tại các đô thị.

Đặc biệt, quá trình tinh gọn bộ máy, sắp xếp lại đơn vị hành chính cấp tỉnh cũng đang mở ra không gian thử nghiệm, giảm tầng nấc trung gian và giúp các địa phương chủ động hơn trong thực thi. Đặc biệt, việc mở rộng, liên thông và minh bạch hóa cơ sở dữ liệu dùng chung sẽ là tiền đề quan trọng cho quá trình số hóa toàn diện trong quản lý các đô thị.

Hiện nay, một số tỉnh, thành phố đang tiên phong triển khai xây dựng đô thị thông minh, như: Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Quảng Ninh và Hải Phòng. Các thành phố này đang tập trung vào việc ứng dụng công nghệ để cải thiện chất lượng cuộc sống, quản lý đô thị hiệu quả và thúc đẩy phát triển kinh tế. Trong đó, tập trung đầu tư, phát triển hạ tầng kỹ thuật đô thị thông minh; phát triển hạ tầng công nghệ thông tin và

Tân Trào Nơi ghi dấu những mốc son lịch sử

Đã 80 năm kể từ khi Cách mạng Tháng Tám thành công, nhưng mỗi lần ghé thăm Tân Trào, mỗi người dân Việt Nam như được hòa vào không khí hào hùng của những tháng năm lịch sử. Tiếng vọng từ quá khứ tại Tân Trào không chỉ là hành trang quý để mỗi thế hệ người dân tự hào xây dựng quê hương, mà còn là động lực để cấp ủy, chính quyền phát huy những bài học lịch sử cách mạng, nỗ lực không ngừng xây dựng chính quyền vì Nhân dân phục vụ.

Di tích
lán Nà Nưa
nơi Bác Hồ
đã ở và làm việc
thời kỳ
tiền khởi nghĩa
tháng 8-1945.

THÁNG 5/1945, trước những diễn biến mau lẹ và yêu cầu của tình hình cách mạng, Bác Hồ chuyển từ Cao Bằng về Tuyên Quang để chỉ đạo phong trào cách mạng cả nước. Người đã chọn xã Tân Trào làm Thủ đô Khu Giải phóng, căn cứ địa cách mạng. Tại đây, Trung ương Đảng và Bác Hồ đã có những quyết định quan trọng, lãnh đạo thành công cuộc tổng khởi nghĩa giành chính quyền trong cả nước tháng 8/1945.

Chị Lò Thị Tâm, hướng dẫn viên tại Khu Di tích Quốc gia đặc biệt Tân Trào cho biết: Tại đây, sau một lần ốm nặng, Bác đã cẩn dặn đồng chí Võ Nguyên Giáp với câu nói bất hủ: "Lúc này thời cơ thuận lợi đã tới, dù hy sinh tới đâu, dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải kiên quyết đánh cho được độc lập".

Tân Trào - Thủ đô Khu Giải phóng đã đóng vai trò vô cùng to lớn vào thành công của Cách mạng Tháng Tám, là trung tâm chỉ đạo tổng khởi nghĩa và giành chính quyền trên phạm vi toàn quốc. Hằng năm, có rất nhiều du khách đến với Khu Di tích Quốc gia đặc biệt Tân Trào như một hành trình về nguồn. Đặc biệt, trong dịp kỷ niệm 80 năm Quốc dân Đại hội Tân Trào, 80 năm Cách mạng Tháng Tám Khu di tích đón hàng nghìn lượt người đến từ mọi miền Tổ quốc về tham quan.

Tân Trào hôm nay đang khoác lên mình diện mạo mới đầy sức sống. Điều dễ nhận thấy là những ngôi nhà khang trang mọc lên san sát, cùng hệ thống đường nhựa, đường bê tông vươn tới khắp thôn, bản. Thu nhập bình quân đạt 52 triệu đồng/người/năm, vượt xa so với trước đây. Xã duy trì chuẩn quốc gia về y tế, tỉ lệ hộ gia đình đạt chuẩn văn hóa lên tới 90%, và 22/22 thôn đều đạt chuẩn văn hóa.

Tân Trào đã và đang phát huy tối đa lợi thế từ

di tích lịch sử để phát triển du lịch bền vững. Chỉ trong 6 tháng đầu năm 2025, Khu Di tích Quốc gia đặc biệt Tân Trào đã đón trên 500.000 lượt khách. Đây là con số ấn tượng, cho thấy sức hút mạnh mẽ của diem đến lịch sử này.

Song hành với du lịch, nông nghiệp cũng là trụ cột quan trọng trong phát triển kinh tế của Tân Trào. Đảng ủy, chính quyền xã đặc biệt chú trọng tuyên truyền, vận động Nhân dân chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, áp dụng khoa học kỹ thuật để nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm. Nhiều sản phẩm nông nghiệp của địa phương đã đạt chuẩn OCOP, khẳng định thương hiệu và giá trị như mật ong Tân Trào đạt OCOP 3 sao, rượu men lá và đặc biệt là sản phẩm chè Vịnh Tân đạt chuẩn OCOP 4 sao.

Đồng chí Dương Minh Tuấn, Chủ tịch UBND xã Tân Trào khẳng định: "Những năm qua, Tân Trào đã có sự đổi thay toàn diện, đạt những thành tựu quan trọng, nhất là trong lĩnh vực phát triển kinh tế, văn hóa, du lịch, góp phần nâng cao đời sống Nhân dân. Tân Trào tự hào là xã đầu tiên của tỉnh Tuyên Quang được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới. Sau khi sáp nhập thành lập xã mới, dù còn nhiều khó khăn, thách thức, nhưng Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân Tân Trào quyết tâm phát huy truyền thống cách mạng, đoàn kết, chung sức đồng lòng để xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp, văn minh".

Tân Trào hôm nay đang vươn mình mạnh mẽ, trở thành điểm sáng về phát triển kinh tế - xã hội trên nền tảng vững chắc của truyền thống cách mạng. Tiếng vọng từ quá khứ hào hùng vẫn vang vọng, hòa cùng nhịp đập của sức sống mới, tạo nên một Tân Trào phát triển toàn diện, bền vững.

Bài, ảnh: LÝ THU

viễn thông (ICT) và phát triển các tiện ích thông minh cho dân cư đô thị.

Đô thị thông minh là phương thức để phát triển kinh tế số và kinh tế đô thị. Việt Nam đã có những bước khởi đầu, việc phát triển đô thị thông minh đến nay đã mang đến những lợi ích thiết thực cho toàn xã hội, từ người dân, doanh nghiệp đến Nhà nước. Tuy nhiên, vẫn còn nhiều thách thức, khó khăn về thể chế, nhận thức chung, cơ chế điều phối, về nền tảng dữ liệu, về nguồn lực, về khả năng kết nối và đồng bộ...

Thực trạng này đòi hỏi có sự chung tay, đồng lòng của các cấp, các ngành, từ Trung ương đến địa phương trong công tác điều phối, đồng bộ, chỉ đạo, lãnh đạo và tổ chức triển khai, thúc đẩy hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, tháo gỡ điểm nghẽn đang tồn tại và định hướng phát triển đô thị thông minh trong thời gian tới.

PHƯƠNG ĐÔNG

Thôn thông minh Khuôn Thống

Là thôn đầu tiên của xã Xuân Vân được công nhận thôn thông minh, Khuôn Thống không chỉ nỗ lực xây dựng các tiêu chí đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu, mà còn phát triển theo xu thế tất yếu của nông thôn trong thời đại công nghệ 4.0.

THON XÓM THỜI 4.0

DQ tuyến đường bê tông như thảm lụa chạy từ trung tâm xã Phúc Ninh (cũ) đến Khuôn Thống, mọi thứ được đầu tư khang trang, đầy đủ như phố thị. Camera an ninh lắp đặt trên các trục đường chính, hạ tầng viễn thông đấu từ bìa bản, loa truyền thanh liên tục thông tin các chính sách mới liên quan thiết thực đến người nông dân... mỗi thấy rõ con đường "số hóa" đã và đang đi vào trong đời sống hằng ngày của bà con nơi đây.

Trưởng thôn Nguyễn Năng Thuận là người cảm nhận rõ nét nhất những thay đổi từ khi bắt tay vào xây dựng thôn thông minh theo các tiêu chí của bộ tiêu chí nông thôn mới kiểu mẫu. Ông bảo, cả thôn có 127 hộ, trước đây, mỗi khi có cuộc họp thôn hay chuẩn bị triển khai, thông báo công việc, như: nhắc nhở người dân treo cờ, dọn dẹp vệ sinh đường phố... bắt kể trời mưa hay nắng, đông hay hè, ông phải chạy xe đến từng nhà, nhắc lịch họp, giờ họp, nội dung họp, mà có khi đến giờ tổ chức, nhiều nhà vẫn quên. Giờ thì nhàn hơn nhiều rồi. Khuôn Thống lập một nhóm Zalo chung của thôn, mọi công việc trước khi triển khai, cán bộ thôn thông báo vào nhóm. Thông qua đó, Trưởng

Người dân Khuôn Thống tự tin livestream bán nông sản, tăng thu nhập cho gia đình.

thôn và Bí thư Chi bộ cũng nhận được nhiều hơn những ý kiến đóng góp, chia sẻ, phản ánh của người dân.

Thôn cũng lắp đặt hệ thống loa truyền thanh đáp ứng các quy định về thiết bị truyền thanh thông minh, phát xạ vô tuyến điện, tương thích điện tử và sử dụng tần số vô tuyến điện theo quy định của cơ quan có thẩm quyền ban hành lắp đặt tại Nhà văn hóa thôn. Thông tin, tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước đến 100% hộ gia đình.

THAY ĐỔI TỰ DUY NGƯỜI NÔNG DÂN

Khuôn Thống có 310 ha cây ăn quả, chủ yếu là bưởi và na. Trước đây, mỗi kỳ thu hoạch, bà con phải tự tìm mua bán buôn, bán lẻ tại các chợ đầu

mối. Việc buôn bán kinh doanh cũng không quá khó, nhưng cũng không thuận lợi khi không nhiều thương lái biết đến. Từ khi mạng Internet phát triển, nông dân Khuôn Thống đã biết tận dụng sức mạnh công nghệ quảng bá sản phẩm trên các sàn thương mại điện tử, và đặc biệt là công nghệ livestream. Chị Phạm Thị Nhungen, thôn Khuôn Thống chia sẻ: 2 năm nay, chị tập trung livestream bán bưởi trước mỗi vụ thu hoạch, thương lái đến tận nơi thu mua. Quảng bá thuận lợi, giá bán cũng ổn định, khiến việc kinh doanh, buôn bán của người trồng cây ăn quả ở Khuôn Thống thuận lợi hơn. Giờ ở Khuôn Thống có hòn chục hộ nông dân thường xuyên livestream bán nông sản, như anh Phan Tiến Hợi, chị Phan Thị Nguyệt và các thành viên Hợp tác xã Nông lâm nghiệp Phúc Ninh.

Thôn Khuôn Thống có 127 hộ, trong mỗi hộ đều có ít nhất 1 người có điện thoại di động 3G/4G, 100% gia đình có truy cập Internet cáp quang. Những ngày đầu mới vận động người dân lắp đặt Internet cáp quang, Trưởng thôn Nguyễn Năng Thuận kể, cũng không hoàn toàn thuận lợi. Có người bảo không có nhu cầu giao tiếp, có nhà lại lý do chỉ cần xem tivi - vì thời là đủ thông tin rồi. Nhưng nhiều nhà dùng, tiếp cận được những cách làm mới trong buôn bán, sản xuất nông nghiệp, thì bắt đầu có sự thay đổi. Để thuận lợi cho người dân, thôn đã thành lập Tổ công nghệ số có nhiệm vụ tuyên truyền, hướng dẫn, trợ giúp người dân thực hiện dịch vụ công trực tuyến; hướng dẫn cài đặt các phần mềm ứng dụng để trao đổi trên môi trường mạng như VNelD, VsslID; hướng dẫn người dân, hợp tác xã thay đổi quy trình tiêu thụ sản phẩm, hàng hóa trên các trang thương mại điện tử; mở tài khoản thanh toán điện tử và hướng dẫn người dân sử dụng nền tảng số để tạo gian hàng, nhận đơn, đóng gói sản phẩm.

Ở Khuôn Thống, thu nhập bình quân đạt trên 72 triệu đồng/người/năm - mức cao nhất nhì Xuân Vân. Điều này phản ánh khả năng định, những thay đổi trong việc ứng dụng công nghệ thông tin, thay đổi thói quen, tu duy sản xuất của người nông dân đã đạt được những kết quả quan trọng. Từ kết quả của thôn thông minh Khuôn Thống, xã Xuân Vân đang tập trung nghiên cứu, xây dựng chương trình du lịch nông nghiệp đặc thù của thôn và các thôn có điều kiện tương ứng theo hướng du lịch thông minh nhằm kích hoạt tính đa giá trị trong phát triển làng thông minh gắn với xây dựng nông thôn mới kiểu mẫu tại địa phương.

Bài, ảnh: NGUYỄN ĐẠT

Giảm thiểu ảnh hưởng thiên tai trên các dự án trọng điểm

Trên địa bàn tỉnh đang triển khai thi công nhiều công trình hạ tầng quy mô lớn, trọng điểm như: Cao tốc Tuyên Quang - Hà Giang, Bệnh viện Đa khoa tỉnh, đường Hồ Chí Minh, Quốc lộ 2D... việc giảm thiểu ảnh hưởng của mưa lũ đến tiến độ các dự án là mối quan tâm hàng đầu của chủ đầu tư và nhà thầu thi công hiện nay.

CHỦ ĐỘNG PHÒNG NGỪA ẢNH HƯỞNG DO MÙA LŨ

CAO tốc Tuyên Quang - Hà Giang giai đoạn 1 là công trình trọng điểm quốc gia với tổng chiều dài toàn tuyến trên 104 km. Dự án có quy mô tiêu chuẩn 4 làn xe hoàn chỉnh, khối lượng thi công đào, đắp mặt bằng khối lượng lớn, hình thành nhiều khu vực ta - luy độ dốc cao, có nơi cao độ 30 - 40 m tiềm ẩn nguy cơ sạt lở khi xảy ra mưa lớn.

Mùa mưa lũ năm 2024, trên công trường Cao tốc Tuyên Quang - Hà Giang đoạn qua tỉnh Hà Giang (cũ) nhà thầu phải tạm dừng thi công dài ngày do hàng chục nghìn mét khối đất, đá bị sạt lở xuống nền đường và đất nông nghiệp của

người dân; nhiều đoạn phần nền đường đắp đất bị sói lở bắt buộc phải thi công lại... Thiên tai làm thiệt hại cho các nhà thầu hàng chục tỷ đồng.

Vì vậy, năm nay các hạng mục phòng ngừa ảnh hưởng, thiệt hại trong mùa mưa lũ như: kè, giật cấp hạ độ cao mái ta - luy khu vực có độ cao lớn và đẩy nhanh thi công hệ thống cống, rãnh thoát nước đã được các đơn vị triển khai sớm.

Ông Nguyễn Xuân Tùng, Giám đốc điều hành kiêm Chỉ huy trưởng công trường gói thầu XL-04, đoạn qua xã Bắc Quang cho biết: Để đảm bảo hoàn thành dự án đúng tiến độ, chúng tôi đã chủ động các biện pháp phòng ngừa, giảm thiểu tình trạng sạt lở, sụt lún các hạng mục công

trình. Điều này không chỉ giúp đảm bảo tiến độ thi công, quan trọng hơn là giữ an toàn cho người lao động và các phương tiện, máy móc, thiết bị công trường.

KHÔNG ĐỂ GIÁN ĐOẠN TIẾN ĐỘ

Dự án xây dựng Bệnh viện Đa khoa tỉnh mới là một trong những công trình trọng điểm của tỉnh giai đoạn 2021 - 2025 với tổng mức đầu tư gần 1.770 tỷ đồng. Mưa lũ khiến vận chuyển vật liệu gặp khó khăn, công tác san lấp mặt bằng bị ảnh hưởng, tiến độ có thời điểm bị gián đoạn.

Trước thực trạng trên, chủ đầu tư dự án đã chỉ đạo, đốc thúc giải pháp khắc phục, đảm

Tích cực thi công, không để gián đoạn tiến độ do ảnh hưởng mưa lũ trên công trình xây dựng Bệnh viện Đa khoa tỉnh mới.

bảo tiến độ như tăng cường máy móc, nhân công trên công trường; tổ chức thi công "3 ca", "4 kíp"; xây dựng kế hoạch cung ứng vật tư kịp thời đảm bảo thi công liên tục.

Ông Vũ Duy Hưng, Phó Giám đốc Ban quản lý dự án Đầu tư xây dựng các công trình dân dụng và công nghiệp tỉnh - Đơn vị quản lý dự án cho biết:

Hiện công trường luôn duy trì gần 30 máy móc, thiết bị và gần 300 công nhân làm việc ngày đêm. Đến nay tiến độ thi công xây dựng các hạng mục công trình (không tính lắp đặt vật tư, thiết bị) của 3 gói thầu xây dựng số 13, 14, 15 bình quân đạt trên 70%.

Trên công trường Cao tốc Tuyên Quang - Hà Giang, đoạn qua tỉnh Tuyên Quang (cũ), ông Nguyễn Thiện Tuyên,

Giám đốc Ban quản lý dự án đầu tư xây dựng các công trình giao thông tỉnh - chủ đầu tư dự án chia sẻ: Từ tháng 4 đến nay, trên địa bàn tỉnh mưa nhiều ảnh hưởng tới hoạt động thi công. Để đáp ứng kịp tiến độ, chúng tôi đã chỉ đạo các nhà thầu tập trung nguồn lực thi công "3 ca, 4 kíp", nhằm bù lùi tiến độ bị chậm do thời tiết bất lợi và vướng mắc mặt bằng.

Trước tình trạng biến đổi khí hậu, thiên tai ngày càng gia tăng và diễn biến khó lường, phức tạp, chủ đầu tư và các nhà thầu thi công cần tiếp tục linh hoạt, ứng phó kịp thời các tình huống phát sinh, hoàn thành các dự án đúng tiến độ, góp phần phát triển KT - XH và đảm bảo các mục tiêu tăng trưởng của tỉnh.

Bài, ảnh: DUY TUẤN

1

“Vàng xanh” giữa đại ngàn Tây Côn Linh

■ BIỆN LUẬN

TRÊN NHỮNG ĐỈNH NÚI QUANH NĂM SƯƠNG MÙ BAO PHỦ, CÓ MỘT LOÀI CÂY CỔ THỤ, THÂN ĐẦY RÊU PHONG, LÁ ĐÓN GIÓ TRỜI, UỚP ĐẤM SƯƠNG ĐÊM, PHỦ TRẮNG NHƯ ĐỌNG TUYẾT, MANG LẠI CHO ĐỜI NHỮNG VỊ NGỌT THƠM, THEO CHÂN NGƯỜI DAO XUỐNG NÚI, “DU HÀNH” ĐẾN TẬN TRỜI ÂU. ĐÓ LÀ CÂU CHUYỆN CỦA BẠT NGÀN CHÈ SHAN TUYẾT CỔ THỤ TRÊN DÂY TÂY CÔN LINH HÙNG VĨ.

VÙNG CHÈ SHAN TUYẾT ĐẶC BIỆT

SÁNG sớm, chúng tôi men theo con đường mòn dẫn lên thôn Tham Vè, xã Cao Bồ, một trong những “thủ phủ” chè cổ thụ nằm dọc dây Tây Côn Linh. Giữa đại ngàn rừng già, những cây chè Shan tuyết cổ thụ sừng sững như chứng nhân của thời gian, rẽ bám sâu vào đất, tán vươn cao giữa tầng mây, thân phủ đầy rêu mốc. Cụ Đặng Văn Cảnh, năm nay gần tám mươi tuổi, lặng lẽ chạm tay vào thân chè cổ, nói nhỏ như trò chuyện với người bạn cũ: “Khi tôi sinh ra, cây chè này đã lớn. Nó ở đây lâu hơn cả đời người”.

Hiện nay, toàn tỉnh có trên 19.000 ha chè Shan tuyết cổ thụ, trải dài dọc theo dây Tây Côn Linh, phủ khắp các xã, phường như: Cao Bồ, Thượng Sơn, Việt Lâm, Thanh Thủỷ, Thông Nguyên, Hồ Thủáu, Nậm Dịch, phường Hà Giang 1 và vươn lên cả những dãy núi cao của các xã Hồng Thái, Côn Lôn, Thượng Nông. Tuy nhiên, tập trung nhiều nhất, ngon nhất, đặc biệt nhất vẫn là chè ở dải Tây Côn Linh, nơi chiếm trên 93% diện tích chè Shan tuyết toàn tỉnh. Vùng chè này được Hội Chè thế giới ITC (Luân Đôn) và Hội Chè Việt Nam xác nhận

là vùng chè hữu cơ khổng lồ, lớn nhất Việt Nam và được Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ Khoa học và Công nghệ) cấp chỉ dẫn địa lý.

Chè Shan tuyết cổ thụ sinh sống ở độ cao từ 700 m trở lên so với mực nước biển, có tuổi đời hàng trăm năm. Nhiều cây chè sinh sống trên đỉnh cao 2.000 m, tuổi đời trên 500 năm có giá trị vô cùng lớn. Khí hậu nơi đây lạnh, ẩm, quanh năm mây mù bao phủ, lá chè ngâm sương, tắm gió mà lớn lên, chính điều kiện sống đặc biệt đó đã tạo nên sản phẩm chè có chất lượng và hương vị đặc trưng, hiếm nơi nào có được. Các nhà khoa học đánh giá, đây còn là kho tàng gen quý hiếm, mang giá trị đặc biệt cho việc bảo tồn và phát triển giống chè cổ ở Việt Nam. Hiện toàn tỉnh có 1.629 cây chè Shan tuyết cổ thụ hàng trăm tuổi được Hội Bảo vệ Thiên nhiên và Môi trường Việt Nam công nhận là Cây Di sản Việt Nam. Đồng thời, có 11.611 ha chè thuộc 65 vùng sản xuất đạt tiêu chuẩn GAP (VietGAP, hữu cơ).

Mỗi tách trà Shan tuyết khi pha lên, màu vàng sánh như mật, hương nhẹ như gió núi, vị chan chát đầu lưỡi rồi ngọt hậu nơi cuống họng. Đó là thứ vị không thể sao chép, là hồn cốt của khí trời, của những mùa

mưa, nắng được Ủ lại trong từng búp chè non, gói trọn tinh hoa của đất và người nơi biên viễn.

“VÀNG XANH” TRÊN ĐỈNH NÚI

Mùa này, mặt trời lên sớm, nhưng sương vẫn giăng khắp lối, những thân chè rêu phong ẩn hiện giữa làn sương mờ, tạo nên khung cảnh như lạc vào miền cổ tích. Chị Bàn Thị Hom, dân tộc Dao, thôn Xà Phìn, xã Thanh Thủỷ đã dành trọn thanh xuân cho tình yêu với cây chè cổ thụ. Chị Hom kể: “Từ nhỏ em đã theo mẹ lên núi hái chè, sao chè thủ công, rồi mang xuống chợ xã bán. Sau này, học xong đại học, em không rời lại thành phố mà trở về, khởi nghiệp từ cây chè Shan tuyết. Với người Dao nơi đây, chè không chỉ là tiềm năng kinh tế, mà là mạch sống”. Hiện, chị Hom đã mở xưởng chế biến, đầu tư trang thiết bị, liên kết với 10 hộ dân trong thôn bao tiêu toàn bộ sản lượng chè búp tươi, chế biến thành nhiều dòng sản phẩm đặc biệt như: Chè 1 tôm 1 lá, 1 tôm 2 lá, trà Mẫu Đơn, trà ống lam, trà Phổ Nhĩ, Bạch trà, Bạch tiên, Móng rồng... Mỗi năm, trừ chi phí sản xuất, gia đình chị thu về hơn 150 triệu đồng.

Để nâng tầm giá trị chè Shan tuyết, nhiều doanh nghiệp

Sản phẩm của Hợp tác xã Chế biến Chè Phin Hö đạt OCOP 5 sao cấp quốc gia.

đã đầu tư, ứng dụng khoa học công nghệ vào sản xuất, mở hướng phát triển mới, trong đó, Công ty TNHH Thành Sơn, phường Hà Giang 1, tiên phong nghiên cứu, sáng tạo và ứng dụng công nghệ hiện đại vào sản xuất chè Shan tuyết cổ thụ. Trong căn nhà đặc biệt được làm bằng hơn 2 tấn chè Shan tuyết men, chị Phạm Thị Minh Hải, Phó Giám đốc Công ty TNHH Thành Sơn kể về hành trình bền bỉ của mình trên vùng nguyên liệu rộng hơn 400 ha dọc theo dây Tây Côn Linh. Công ty hiện có các dòng sản phẩm chính gồm: Hồng trà, Bạch tiên trà, Trà bánh, Trà xanh... trong đó, Bạch tiên trà được hái từ độ cao trên 2.000 m so mực nước biển và cây chè có tuổi đời trên 500 năm có giá trị đặc biệt, lên tới gần 20 triệu đồng/kg. Trà của Thành Sơn nhiều lần đạt giải thưởng quốc tế danh giá, góp phần khẳng

dịnh vị thế trà Việt trên bản đồ thế giới. “Chè Shan tuyết cổ thụ là sản vật quý mà thiên nhiên ban tặng cho Tuyên Quang. Vì thế, ngoài trà uống, chúng tôi phát triển thêm các sản phẩm chăm sóc sức khỏe, mỹ phẩm, đồ uống từ chè để người tiêu dùng có thể thưởng trà theo nhiều cách khác nhau. Và cũng để người dân vùng chè có thu nhập ổn định, nhiều hộ đạt mức 30 - 60 triệu đồng/năm”, chị Hải chia sẻ.

Trong định hướng tái cơ cấu ngành Nông nghiệp của tỉnh, chè Shan tuyết được xác định là một trong những cây trồng chủ lực mang lại giá trị kinh tế lớn. Hiện nay, toàn tỉnh có gần 14.000 ha chè Shan tuyết cho thu hoạch, sản lượng đạt khoảng 68.000 tấn/năm, riêng vùng Tây Côn Linh chiếm hơn 62.000 tấn. Tỉnh hiện có 102 doanh nghiệp, hợp tác xã, tổ hợp tác và cơ sở chế biến chè.

2

**Người Dao
xã Thanh Thủy
thu hoạch chè
Shan tuyet cổ thụ
trên dãy Tây Côn Lĩnh
(ảnh 1).**

**Chị Phạm Thị Minh Hải,
Phó Giám đốc Công ty
TNHH Thành Sơn
(bên phải) giới thiệu
các dòng trà cao cấp
đang hợp tác chuẩn bị
xuất khẩu sang Mỹ
(ảnh 2).**

Mỗi năm, giá trị sản xuất ngành chè đem lại trên 700 tỷ đồng, khẳng định vị thế của loại cây này không chỉ trên phương diện nông sản, mà còn là động lực phát triển kinh tế vùng cao. Bởi thế, chè Shan tuyet được ví như "vàng xanh" giữa đại ngàn Tây Côn Lĩnh, thứ vàng không sáng rỡ, mà thâm sâu, bền bỉ, vươn xa, nuôi sống con người và thắp sáng khát vọng vươn xa của một vùng đất khó.

HÀNH TRÌNH VƯƠN RA THẾ GIỚI

Con đường từ vùng chè cổ thụ trên đỉnh núi đến các kệ hàng trà cao cấp ở châu Âu, Nhật Bản, Mỹ, Đài Loan... là hành trình dài, khó khăn, nhưng khẳng định thương hiệu chè Shan tuyet "Quang và khát vọng của những con người dám nghĩ lớn ở nhanh đất vùng cao."

Năm 2008, Hợp tác xã (HTX) Chế biến Chè Phìn Hồ ra đời tại Phìn Hồ, xã Thông Nguyên với 50 thành viên là người Dao Đỏ, với mục tiêu làm cầu nối liên kết sản xuất, tiêu thụ sản phẩm cho người dân, đưa thương hiệu chè Shan tuyet đến với người tiêu dùng trong nước, quốc tế.

Đến năm 2018, với sự đầu tư công nghệ sản xuất hiện đại và chiến lược quảng bá hiệu quả,

đầu tiên, hơn 20 tấn chè khô

của HTX được xuất khẩu sang

thị trường Đài Loan, đánh dấu

những bước vươn tầm của thương hiệu

Fin Hò Trà. Không dừng lại ở

đó, Fin Hò Trà tiếp tục phát triển

các dòng sản phẩm trà cao cấp

như: Trà xanh, Hồng trà, Bạch trà, Phổ Nhĩ sống, trà uốp nhài,

rèn (Móng rồng, Shan tiên,

Hồng trà tiên) với sản lượng trên

70 tấn/năm. HTX tập trung xây

nâng thương hiệu, mở rộng thị

trường tiêu thụ, đăng ký chứng

nhận đạt chuẩn hữu cơ châu

Âu (EU Organic Standard), từng

lần được chuẩn hóa vùng nguyên

liệu để chè Shan tuyet có thể

tham gia những thị trường khó

chinh như châu Âu, Mỹ. Sản

phẩm của HTX giành nhiều giải

thưởng danh giá như: Giải Vàng

quốc tế Bạch trà, Giải Bạc trà

xanh châu Á, Giải Vàng cuộc

giải Golden Leaf Awards 2024 tại

Úc, và đặc biệt là chứng nhận

OCOP 5 sao quốc gia cho sản

phẩm Trà xanh và Hồng trà. Từ

lần, các sản phẩm của HTX tiếp

tục chinh phục nhiều thị trường như Pháp, Đức, Đài Loan, bán trên nền tảng số của Amazon với sản lượng xuất khẩu trên 100 tấn/năm.

Tại xã Cao Bô, nhiều tổ hợp tác, hộ sản xuất đang liên kết xuất khẩu chè sang thị trường quốc tế. Anh Đào Minh Tuấn, thành viên HTX Chè Cao Bô cho biết: "Chè của chúng tôi chủ yếu xuất sang Trung Quốc, Đài Loan theo đơn đặt hàng. Tuy sản lượng xuất khẩu chưa nhiều, nhưng bước đầu mang lại thu nhập ổn định cho các thành viên, tạo động lực để bà con tiếp tục chăm sóc, phát huy giá trị cây chè Shan tuyet".

Hiện, Công ty TNHH Thành Sơn đang hợp tác sản xuất và giới thiệu các dòng trà cao cấp để xuất khẩu sang Mỹ. Chè Shan tuyet cổ thụ của tỉnh đã có mặt tại hơn 20 quốc gia, vùng lãnh thổ trên thế giới, mở ra những chuyến du hành "trà Việt đến trời Tây" mang theo nhiều kỳ vọng.

Dựa trên tiềm năng, lợi thế về vùng chè Shan tuyet, các doanh nghiệp, HTX, hộ sản xuất đã chú trọng xây dựng hơn 40 sản phẩm chè đạt chuẩn OCOP cấp tỉnh, 2 sản phẩm đạt OCOP 5 sao quốc gia. Chè Shan tuyet Tuyên Quang còn được lựa chọn để phục vụ tiệc trà tiếp đón các nguyên thủ quốc gia, khẳng định chất lượng và tầm vóc giá trị thương hiệu.

Tuy nhiên, cây chè cổ thụ đang đối mặt không ít khó khăn. Phần lớn diện tích chưa được thăm canh đúng kỹ thuật. Các mối liên kết theo chuỗi giá trị chưa bền vững. Và thị trường quốc tế, dù rộng mở, nhưng đòi hỏi ngày càng cao về chất lượng và tiêu chuẩn. Bởi vậy, để những búp chè Shan tuyet phát triển bền vững, cần những bước đi bài bản và đồng bộ từ chính sách đến thực tiễn; trong đó chú trọng quy hoạch lại vùng chè cổ thụ, bảo tồn cây di sản, hỗ trợ phát triển vùng nguyên liệu theo hướng hữu cơ và tiêu chuẩn quốc tế; phát triển mô hình du lịch sinh thái, khám phá vùng chè cổ thụ gắn với trải nghiệm văn hóa bản địa; tăng cường đầu tư hạ tầng vùng chè; ban hành cơ chế hỗ trợ riêng cho cây chè cổ thụ; đồng thời nâng cao vai trò quản lý của địa phương trong bảo tồn và phát triển vùng chè cổ■

**Đồng chí NGUYỄN ĐÌNH TUYÊN,
Phó Bí thư Thường trực Đảng ủy xã Cao Bô**

Nguồn tài nguyên cần được đánh thức

CÀY chè Shan tuyet cổ thụ là nguồn tài nguyên quý giá, gắn với đời sống, văn hóa của đồng bào Dao xã Cao Bô. Toàn xã hiện có trên 820 ha chè Shan tuyet, trong đó có 273 cây cổ thụ được công nhận là Cây di sản Việt Nam. Tuy nhiên, việc khai thác, chế biến, tiêu thụ sản phẩm chè hiện còn hạn chế, năng suất bình quân mới đạt khoảng 7,9 tạ/ha, thu nhập người dân còn thấp, tỷ lệ hộ nghèo trên 35%.

Thời gian qua, Đảng ủy, chính quyền xã đã vận động người dân giữ gìn diện tích chè hiện có, từng bước chuyển sang sản xuất hữu cơ, chế biến sạch. Đặc biệt, dự án "Tăng cường năng lực bảo tồn, phát huy giá trị quần thể chè Shan tuyet cổ thụ gắn với cải thiện sinh kế" đang được triển khai tại xã, với các hoạt động tập huấn kỹ thuật cho người dân, xây dựng mô hình thí điểm, phát triển du lịch cộng đồng gắn với cây chè. Chúng tôi kỳ vọng đây sẽ là bước đột phá để người dân vừa giữ rừng, bảo tồn giống chè quý, vừa nâng cao thu nhập, phát triển kinh tế bền vững.

Anh LÝ THÀNH NHÂN, Giám đốc Hợp tác xã Chế biến Chè Phìn Hồ

Xây dựng hình ảnh gắn với văn hóa bản địa

DỄ xây dựng và phát triển thương hiệu sản phẩm OCOP 5 sao cấp Quốc gia, chúng tôi xác định chiến lược toàn diện, bài bản và kiên trì. Với Fin Hò Trà, điều quan trọng nhất là chuẩn hóa toàn bộ chuỗi sản xuất từ vùng nguyên liệu hữu cơ đạt chuẩn châu Âu, kỹ thuật chế biến bản thủ công, cho đến bao bì và truy xuất nguồn gốc. Khó khăn lớn nhất chính là thay đổi tư duy sản xuất của bà con từ truyền thống sang hiện đại, nhưng khi vượt qua được, chúng tôi đã có nền tảng vững chắc để nâng tầm sản phẩm. OCOP 5 sao không chỉ là danh hiệu, mà là cơ hội đưa trà Shan tuyet cổ thụ vươn ra thị trường cao cấp trong và ngoài nước. Đạt 5 sao đã khó, giữ vững và phát triển còn khó hơn. Vì vậy, hợp tác xã luôn đổi mới, nâng cao chất lượng, mở rộng vùng nguyên liệu và sáng tạo thêm sản phẩm đặc trưng, để thương hiệu Fin Hò Trà thực sự trở thành niềm tự hào của chè Việt Nam trên bản đồ quốc tế.

Chị LÝ THỊ MÂY, dân tộc Dao Đỏ, thôn Phia Chang, xã Hồng Thái

Giữ danh tiếng chè Shan tuyet vùng cao

NGUỒI Dao Đỏ thôn Phia Chang, xã Hồng Thái coi cây chè Shan tuyet như một phần không thể thiếu, một món quà quý của thiên nhiên ban tặng. Chè Shan tuyet là nguồn thu nhập chính của nhiều hộ gia đình trong thôn, giúp nâng cao đời sống. Người dân cũng nhận thấy tiềm năng phát triển của chè Shan tuyet, đặc biệt là trong việc xây dựng thương hiệu, phát triển du lịch cộng đồng và quảng bá sản phẩm ra thị trường trong và ngoài nước. Gia đình tôi có hơn 2 ha chè Shan tuyet và một xưởng sao chè thủ công cho thu nhập ổn định.

Người dân thôn Phia Chang mong muốn chính quyền và các cơ quan liên quan có những giải pháp bảo tồn và phát triển bền vững cây chè Shan tuyet, giúp nâng cao giá trị kinh tế và giữ gìn nét văn hóa đặc trưng.

Chị LÝ MÙI CHẢN, thôn Sơn Quang, xã Thông Nguyên

Thêm chính sách hỗ trợ để mở rộng thị trường

NHỮNG năm gần đây, cây chè Shan tuyet đã trở thành sinh kế bền vững của đồng bào dân tộc Dao, thôn Sơn Quang, xã Thông Nguyên. Nhờ chuyển đổi sang quy trình chăm sóc hữu cơ, thu hái đúng kỹ thuật, giá trị sản phẩm chè tăng rõ rệt. Với hơn 2 ha trồng chè, giá bán chè búp tươi bình quân đạt từ 16 - 25 nghìn đồng/kg, gia đình tôi có thu nhập gần 70 triệu đồng/năm.

Ngoài bán chè nguyên liệu cho Hợp tác xã Chè Minh Quang trên địa bàn xã, gia đình tôi cũng chế biến chè khô theo phương pháp thủ công truyền thống. Vùng chè có những cây cổ thụ hơn trăm năm tuổi, nằm ở độ cao gần 1.000 m so với mực nước biển, nơi quanh năm mây phủ, khí hậu mát mẻ, nên có hương vị riêng biệt, chát dịu, ngọt thanh khi uống. Tôi mong tỉnh có thêm chính sách hỗ trợ bà con trồng, chăm sóc, chế biến và kết nối tiêu thụ sản phẩm đến nhiều thị trường trong và ngoài nước.

Phụ nữ dân tộc Mông với nghề dệt lanh truyền thống

Giữa lòng Cao nguyên đá hùng vĩ có một câu chuyện về văn hóa bản địa và hành trình vươn lên mạnh mẽ của những người phụ nữ dân tộc Mông. Từ sợi lanh truyền thống, họ đã và đang bền bỉ dệt nên sự bình đẳng, nâng tầm vị thế của mình trong cộng đồng.

Bà Vàng Thị Mai giới thiệu sản phẩm của Hợp tác xã Vải lanh Lùng Tám.

SỢI LANH "DỆT" ƯỚC MƠ TỰ CHỦ

Từ xưa, dệt lanh đã là một phần quan trọng trong đời sống của người Mông, nhưng ngày nay nghề dệt lanh đã vượt xa ý nghĩa truyền thống ấy. Bởi đó không chỉ là cách để gìn giữ bản sắc văn hóa đặc đáo mà còn trở thành chìa khóa mở ra cánh cửa bình đẳng giới cho phụ nữ Mông. Khi những tấm vải lanh thô mộc được bàn tay khéo léo của họ biến hóa thành những sản phẩm tinh xảo như túi xách, ví, khăn quàng, hay vật dụng trang trí nhà cửa, chúng không chỉ làm say lòng du khách thập phương mà còn mang lại nguồn thu nhập ổn định. Từ đó giúp họ tự chủ về kinh tế và khẳng định giá trị bản thân, có tiếng nói hơn trong gia đình và xã hội.

Ngay trước lối vào dinh thự nhà Vương ở xã Sà Phìn, cửa hàng giới thiệu sản phẩm của Hợp tác xã (HTX) Dịch vụ tổng hợp Nông lâm nghiệp Sà Phìn A (còn gọi là HTX Lanh Trắng) do chị Vàng Thị Cầu thành lập luôn tấp nập khách tham quan và mua sắm. Chị Cầu là một minh chứng sống động cho nghị lực phi thường. Mặc dù sinh năm 1973, nhưng đến năm 1990 chị mới chính thức vào học lớp 1 và đến năm 40 tuổi mới tốt nghiệp đại học. Sau khi trở về quê hương làm việc và tham gia làm công tác phụ nữ tại huyện Đồng Văn cũ, chị được tiếp xúc với nhiều phụ nữ có hoàn cảnh khó

Phụ nữ dân tộc Mông dệt vải lanh truyền thống.

khăn; vì là người địa phương nên chị rất thấu hiểu những khó khăn, thiệt thòi của phụ nữ Mông. Chị nhớ mãi kỷ niệm

về chị Hầu Thị Vá ở xã Phố Bảng thường xuyên bị chồng đánh đập, thậm chí có lần bị đánh gãy chân. Chị Cầu đã cho chị Vá 500 nghìn đồng để mua phân bón và giống lanh về trồng. Vài tháng sau, chị Vá lại nhờ chị Cầu đi bán sợi lanh. Chính từ câu chuyện đó, ý tưởng thành lập HTX Lanh Trắng nhen nhóm trong đầu chị, với mong muốn gìn giữ bản sắc văn hóa Mông và giúp những phụ nữ như chị Vá có thêm việc làm. Nhờ có nền tảng giáo dục đã giúp chị có tư duy tổ chức, quản lý để thành lập HTX, có tầm nhìn về phát triển kinh tế cho phụ nữ.

Với nguồn vốn vay từ Chương trình 135, chị cùng 10 thành viên đầu tiên bắt đầu khởi nghiệp, ngày 23-11-2017, HTX Lanh Trắng chính thức ra đời. Đến nay, HTX đã tạo việc làm ổn định cho 95 hộ viên ở xã Sà Phìn và nhiều xã khác quanh vùng, sản xuất ra hơn 70 dòng sản phẩm thủ công mang đậm bản sắc Mông. Thu nhập bình quân của hội viên đạt từ 3 - 4,5 triệu đồng/tháng, một con số đáng mơ ước với nhiều gia đình ở vùng cao.

“QUÝ BÀ VẢI LANH” VÀ SỰ CẨM HÓA ĐIỀU KỲ

Không chỉ ở Sà Phìn, sợi lanh còn đang âm thầm dệt nên những câu chuyện đổi đời tương tự tại xã Lùng Tám, nơi có “quý bà vải lanh” Vàng Thị Mai. Bà Mai sinh năm 1962, có gần 20 năm làm Hội trưởng Chi hội Phụ nữ thôn Hợp Tiến, từ một người phụ nữ Mông lùi thủ dệt lanh trong góc bếp,

giờ đây bà Mai đã trở thành Giám đốc HTX Vải lanh Lùng Tám, một nghệ nhân nổi tiếng trong và ngoài nước, được tôn vinh là “nữ hoàng thổ cẩm”.

Năm 2001, được sự hỗ trợ của chính quyền địa phương, bà Mai thành lập HTX Vải lanh Lùng Tám với 10 thành viên, số vốn ban đầu là 13 triệu đồng. Những ngày đầu, bà gặp vô vàn khó khăn, bà Mai nhớ lại với ánh mắt đượm buồn: “Khi mới thành lập HTX, chị em bị chồng phản đối không cho đi làm, có người đang làm việc thì chồng say rượu đến tắt thẳng vào mặt, lôi về trước mặt tôi. Thậm chí có người bị chồng đánh chảy máu, tôi phải làm việc với UBND xã và đề nghị

Công an xã đứng ra bảo vệ cho chị. Khi người đàn ông nào say rượu, đánh đập phụ nữ sẽ bị Công an xã đưa lên trụ sở và phạt đi địu đá, dọn vệ sinh công cộng”.

Bà Mai trần trở: “Tôi thấy phụ nữ người Mông vất vả quá, cần phải làm sao để kéo họ ra khỏi sự vất vả, khổ sở ấy. Đầu ông đi uống rượu về say xỉn không nấu cơm, không nấu cá lợn, bắt vợ phải làm tất cả. Có khi các ông chồng say rượu vê ném bô lanh ra đường, nói vợ tôi lấy vé chỉ để phục vụ cơm nước trong gia đình, không được đi làm những việc bên ngoài”.

Để thay đổi nhận thức đã ăn sâu vào những người đàn

ông dân tộc Mông, khi HTX phát triển sản phẩm, bà Mai phải đích thân đến nói chuyện với từng ông chồng, mời họ tham gia nhận tiền và khéo léo gợi ý họ dùng số tiền đó để sửa chuồng lợn, chuồng gà. Dần dần, bằng sự kiên trì và khéo léo, bà Mai đã “cảm hóa” được rất nhiều ông chồng của xã viên. Họ bắt đầu “giật mình” khi thấy vợ mình không chỉ biết lo việc nhà mà còn kiếm được tiền nuôi con ăn học, xây dựng nhà cửa của họ thêu kín gi họ, thậm chí còn tốt hơn.

Bà Mai không chỉ thay đổi số phận của sợi lanh mà còn thay đổi luân số phận của những người phụ nữ Mông. Bà thu hút những phụ nữ nghèo, không có việc làm, trẻ em mồ côi, người già có tay nghề đến truyền dạy nghề. Mỗi sản phẩm bán được, bà trích một phần để trả công cho các nghệ nhân dạy nghề cho lớp trẻ. Đến nay, sản phẩm lanh của HTX đã được xuất bán đi khắp cả nước và 20 hàng quốc tế, chủ yếu ở thị trường châu Âu. Doanh thu bình quân hàng năm đạt khoảng 1,5 tỷ đồng với 140 xã viên và 9 tổ sản xuất. Các xã viên có thu nhập bình quân từ 4 - 6 triệu đồng/tháng.

Đồng chí Mai Xuân Minh, Phó Chủ tịch UBND xã Lùng Tám khẳng định: “HTX Vải lanh Lùng Tám đã góp phần giải quyết đáng kể việc làm, tăng thu nhập cho người dân, luôn là điểm tựa vững chắc cho phụ nữ Mông ở địa phương. Qua đó bình đẳng giới cũng được phát huy, bạo lực gia đình giảm bớt, người phụ nữ có vai trò, vị trí hơn trong gia đình và xã hội”.

Chính nghề dệt lanh truyền thống của dân tộc Mông đã giúp phụ nữ vùng Cao nguyên đá khẳng định giá trị bản thân, phá vỡ những rào cản vô hình và dệt nên một tương lai bình đẳng, tươi sáng hơn cho chính mình và cho các thế hệ mai sau.

Bài, ảnh: LÊ HÃI

SỰ VIỆC - Ý KIẾN

Quyết định đúng đắn

Hội đồng nhân dân Thành phố Hà Nội vừa thông qua Nghị quyết về tăng cường kiểm soát rác thải nhựa, với lộ trình thực hiện cụ thể, tiến tới năm 2031, chấm dứt hoàn toàn túi nilon khó phân hủy và sản phẩm nhựa dùng một lần.

Đây là quyết định đúng đắn và vô cùng cần thiết. Hiện mỗi năm nước ta sử dụng khoảng hơn 30 tỷ túi nilon, trung bình một hộ gia đình sẽ sử dụng từ 5 - 7 bao bì nilon/ngày. Tại Hà Nội và TP.Hồ Chí Minh mỗi ngày có đến 80 tấn rác thải nhựa được thả ra môi trường, trong đó lượng rác thải túi nilon chiếm khoảng 5,6 - 6,4 tấn.

Thói quen sử dụng túi nilon phổ biến đang âm thầm gây ô nhiễm môi trường sống và ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe con người và ảnh hưởng rất lớn đến môi trường sống. Phải mất từ 500 - 1000 năm, túi nilon mới phân hủy trong môi trường tự nhiên. Số không trực tiếp xúc với ánh sáng sẽ vĩnh viễn không thể phân hủy.

Với túi nilon khó phân hủy khi bị vứt trong lớp đất cát, các hóa chất sẽ hòa vào làm thay đổi tính chất vật lý của đất, gây xói mòn, làm cho đất không giữ được nước và nguồn dinh dưỡng. Nếu túi nilon bị vứt xuống các ao hồ, sông ngòi để làm tắc cống rãnh, kênh mương

và gây ứng dẩn đến việc sinh sản nhiều vi khuẩn gây ra bệnh tật cho chính sức khỏe của con người. Bên cạnh đó túi nilon cũng là thủ phạm gây ra cái chết của nhiều sinh vật biển vì chúng không phân biệt được đâu là túi rác, đâu là con mồi thật sự.

Khi đi mua hàng tại các siêu thị, cửa hàng tiện lợi ở châu Âu, chúng tôi đều được khuyến cáo mang túi đựng, hoặc phải trả tiền cho các túi đựng; chứ không được cung cấp túi nilon miễn phí như ở ta.

Nhiều quốc gia trên thế giới đã có các giải pháp mạnh để giải quyết vấn đề này như ban hành lệnh cấm sản xuất túi nilon khó phân hủy, đánh thuế nặng đối với sản xuất túi nilon, quy định việc sản xuất túi nilon là bất hợp pháp, cá nhân, tổ chức nào vi phạm sẽ bị phạt 4 năm tù và 38.000 USD..

Điều này cho thấy cần quyết liệt nói không với túi nilon. Bên cạnh việc ứng dụng công nghệ để giảm giá thành sản phẩm thân thiện với môi trường thay thế túi nilon và thu gom, tái chế; cần hoàn thiện hành lang pháp lý, tăng thuế bảo vệ môi trường đối với túi nilon khó phân hủy và tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức, chuyển đổi hành vi của người dân.

NGỌC LINH

Thôn biên giới Năm Ngặt, xã Thanh Thủy từng chịu tổn thất nặng nề bởi chiến tranh. Nhưng nay, mảnh đất này đang hồi sinh mạnh mẽ nhờ tinh thần bất khuất của người dân cùng sự tiếp sức bền bỉ từ các cấp ủy Đảng, chính quyền.

Vượt nghịch cảnh

T RONG cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Bắc (1979 - 1989), Năm Ngặt gần như bị tàn phá hoàn toàn. Toàn bộ diện tích đất của thôn bị ô nhiễm bom mìn, trở thành "trận địa" thứ hai, hiểm nguy hơn cả bởi nó ẩn mình trong từng nếp đất quen thuộc. Trưởng thôn Năm Ngặt Đặng Văn Dầu nghẹn ngào: "Thôn có 3 trường hợp tử vong thương tâm do giãm phải bom mìn, vật liệu nổ trong quá trình lao động, sản xuất; 9 trường hợp mang thương tật suốt đời, người mù mắt, cụt tay, người cụt chân".

Ông Bùi Văn Hòn là một trong những nhân chứng sống của nỗi đau hâu chiến. Năm 2000, khi đi rừng lấy gỗ làm nhà cùng hai người em, một quả mìn bất ngờ phát nổ. Ông Hòn mất chân phải, em cậu Bùi Văn Đặng cũng bị cụt chân, người em còn lại vĩnh viễn không trở về. Chưa dừng lại ở đó, năm 2004, trong một lần đi chăn gia súc, ông Hòn lại giãm phải mìn và mất đòn bẩy chân còn lại. Giờ đây, thân thể chỉ còn phần thân trên và đôi tay chai sần, nhưng ông Hòn vẫn kiên trì bò lên lán cao (cách nhà hơn 1 cây số) để chăn dê mỗi ngày, tự nấu

Nông sản của người dân thôn Năm Ngặt được du khách tin tưởng chọn mua.

ăn, sinh hoạt giữa lưng chừng núi. "Tôi cứ bò từng mét, nghỉ rồi lại bò tiếp", ông Hòn mỉm cười chia sẻ. Đôi tay của ông không chỉ thay chân mà còn gánh trọn ý chí sống, trở thành biểu tượng nghị lực cho cả cộng đồng.

Năm 2008, anh Triệu Văn Nguyên cũng rời vào hoàn cảnh tương tự khi mất chân phải vì giãm phải mìn. Vượt qua mặc cảm và đau đớn, với bén chân giả anh ngày ngày leo dốc, lội ruộng cùng vợ gây dựng kinh tế, nuôi hai con ăn

học. Vì hoàn cảnh khó khăn, có thời điểm con trai lớn phải nghỉ học đi làm thuê, nhưng với sự động viên của Đoàn Thanh niên xã và gia đình, con trai anh Nguyên đã quay lại trường sau một năm nghỉ học và vừa tốt nghiệp THPT năm học 2024 - 2025. "Chúng tôi đang hướng cho cháu học nghề, vì chỉ có đi học mới có tương lai tươi sáng hơn", anh Nguyên chia sẻ đầy hy vọng.

Câu chuyện của ông Hòn, anh Nguyên và nhiều trường hợp khác trong thôn là minh

chứng cho sự tàn khốc của chiến tranh, nhưng cũng là biểu tượng cho tinh thần kiên cường, không khuất phục của người dân nơi biên ải. Trưởng thôn Đặng Văn Dầu cho biết: "Dù có 9 lao động chính mang thương tật suốt đời do bom mìn hậu chiến, nhưng đến nay không một hộ nào trong số đó thuộc diện nghèo".

Xây dựng biên cương no ấm

Đồng chí Chu Duy Hân, Trưởng ban Công binh (Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Tuyên Quang) cho biết: Giai đoạn 1995 - 2021, lực lượng chức năng đã triển khai nhiều đợt rà phá bom mìn, vật liệu nổ tại khu vực Năm Ngặt. Đến nay, khoảng 98% diện tích đã được xử lý, giúp người dân yên tâm sản xuất, xây dựng lại cuộc sống mới trên chính mảnh đất từng chìm trong đạn lửa.

Thôn Năm Ngặt hiện có 65 hộ với 323 nhân khẩu, 100% là dân tộc Dao. Xác định giảm nghèo bền vững không chỉ trông chờ vào chính sách, cấp ủy, chính quyền xã và thôn đã tập trung thay đổi tư duy, nâng cao năng lực sản xuất cho người dân. Hàng loạt mô hình

phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh, tạo thế "chân kiềng" vững chắc để Năm Ngặt từng bước vươn lên thoát khỏi tình trạng đặc biệt khó khăn.

Một điểm sáng trong phát triển kinh tế ở Năm Ngặt là khai thác lợi thế từ du lịch tâm linh. Năm tại điểm cao 468, Đền thờ các Anh hùng - Liệt sĩ mặt trận Vị Xuyên trở thành "địa chỉ đỏ", thu hút gần 10.000 lượt khách mỗi năm. Từ đó, 12 hộ dân mạnh dạn chuyển đổi tư duy sản xuất, mở quán bán đặc sản địa phương như chè Shan tuyết, mật ong rừng, dược liệu... Mỗi ngày, người dân có thể kiếm thêm từ 200 - 500 nghìn đồng. Qua đó, góp phần nâng thu nhập bình quân đầu người của thôn lên 31 triệu đồng/năm; tỷ lệ hộ nghèo giảm còn 21,5%. Mặc dù kết quả trên còn khá khiêm tốn nhưng với vùng đất chất chồng khó khăn như Năm Ngặt lại là kết quả đáng trân trọng, phản ánh nỗ lực bền bỉ của cấp ủy, chính quyền và người dân.

Không chỉ hồi sinh diệu kỳ từ tro tàn chiến tranh, Năm Ngặt còn là biểu tượng cho tinh thần thép nơi biên cương Tổ quốc. Thượng tá Nguyễn Văn Trang, Phó Bí thư Đảng ủy xã Thanh Thủy khẳng định: "Hơn 3,2 km đường biên giới với 5 cột mốc chủ quyền tại Năm Ngặt không chỉ khẳng định chủ quyền quốc gia mà còn là kết tinh của những nỗ lực âm thầm, bền bỉ từ cấp ủy, chính quyền và Nhân dân suốt nhiều năm qua. Từ giữ gìn an ninh trật tự, phát triển kinh tế - xã hội đến bảo tồn văn hóa truyền thống, tất cả đều được thực hiện một cách đồng bộ, kiên trì và đầy quyết tâm".

cách ngắn gọn, dễ hiểu, phù hợp với trình độ tiếp cận của người dân. Với những người lớn tuổi, ít tiếp xúc với công nghệ, cán bộ Biên phòng còn hướng dẫn thao tác cụ thể, giúp bà con trải nghiệm thực tế để tạo thói quen và sự tin tưởng.

Đáng chú ý, mô hình "Hòm thư điện tử ẩn danh tố giác tội phạm và xuất, nhập cảnh trái phép" không đòi hỏi chi phí đầu tư lớn, không cần trang thiết bị hiện đại hay nguồn nhân lực chuyên sâu về công nghệ. Chỉ với sự quyết tâm, tinh thần đổi mới và tư duy linh hoạt của cán bộ, chiến sĩ BĐBP, mô hình đã phát huy tác dụng rõ rệt, hoàn toàn có thể nhân rộng tại các địa phương khác có điều kiện tương đồng.

Từ những kết quả thực tiễn tại Đồn Biên phòng Na Cô Sa có thể thấy, mỗi mô hình "Dân vận khéo", mỗi cách làm sáng tạo đều góp phần cụ thể hóa chủ trương xây dựng "thế trận lòng Dân", là điểm tựa bền vững để xây dựng thế trận biên phòng toàn dân trong tình hình mới. Sự tin tưởng của người dân, sự chủ động tham gia của cộng đồng chính là "lá chắn mềm" nhưng vô cùng vững chắc để bảo vệ biên giới quốc gia.

HƯƠNG GIANG
(Theo Báo Biên phòng)

Cán bộ Đồn Biên phòng Na Cô Sa hướng dẫn người dân ứng dụng công nghệ số để tham gia tố giác tội phạm và xuất, nhập cảnh trái phép.

sau khi gửi được chuyển trực tiếp đến hộp thư điện tử của đơn vị, bảo đảm tính kịp thời và bảo mật cao.

Thiếu tá Đỗ Xuân Diêm, Chính trị viên phó Đồn Biên phòng Na Cô Sa, người khởi xướng mô hình cho biết: Từ khi mô hình đi vào hoạt động, ý thức trách nhiệm và tinh thần cảnh giác của Nhân dân trên địa bàn được nâng lên rõ rệt. Nhiều thông tin quan trọng liên quan đến hoạt động tội phạm, các trường hợp cư trú bất hợp pháp, hành vi buôn bán, sử dụng vũ khí tự chế... đã được

người dân phản ánh kịp thời thông qua hệ thống.

Không dừng lại ở việc đưa mô hình vào thực tiễn, Đồn Biên phòng Na Cô Sa xác định, để mô hình thực sự phát huy hiệu quả thì công tác tuyên truyền, hướng dẫn phải được tiến hành bài bản, phù hợp với trình độ, nhận thức của bà con. Do vậy, cán bộ, chiến sĩ Đội Vận động quần chúng đã trực tiếp đến từng bản làng, phối hợp với các tổ tự quản, già làng, trưởng bản để hướng dẫn bà con cách quét mã QR và điện thoại tin phản ánh một

Với đặc thù là địa bàn vùng cao, biên giới, có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống, đời sống kinh tế - xã hội còn nhiều khó khăn, hoạt động tội phạm và vi phạm pháp luật tiềm ẩn phức tạp, công tác tuyên truyền, vận động quần chúng của cán bộ, chiến sĩ Biên phòng luôn đối mặt với không ít thách thức, hiểm nguy. Nhằm đổi mới phương thức tuyên truyền, vận động Nhân dân và nâng cao hiệu quả công tác phối hợp trong công tác bảo vệ an ninh trật tự ở khu vực biên giới, đầu năm 2024, Đồn Biên phòng Na Cô Sa đã triển khai mô hình "Hòm thư điện tử ẩn danh tố

giác tội phạm và xuất, nhập cảnh trái phép".

Không còn những hộp thư giấy cũ kỹ, lỏng lẻo, không có tên tuổi, không có địa chỉ, không có dấu vân tay, không có thời gian gửi. Thay vào đó là một chiếc hộp màu đen, có nắp kín, có tem dán, có mã QR để xác định thời gian và địa chỉ gửi. Khi gửi, người gửi sẽ được hướng dẫn cách sử dụng mã QR để xác định thời gian và địa chỉ gửi. Khi nhận, người nhận sẽ được xác nhận bằng mã QR và nhận được thông tin phản ánh.

Khẩn trương di dời các hộ dân trong khu vực sạt trượt ở Cốc Pài

Từ đầu năm 2024 đến nay, tại khu vực Cốc Pài, xã Pà Vây Sủ ghi nhận hơn 10 điểm nguy cơ sạt lở cao, đe dọa trực tiếp đến tính mạng và tài sản của hàng chục hộ dân. Chính quyền địa phương đang khẩn trương đưa ra nhiều phương án ứng phó tạm thời, song về lâu dài, bài toán tái định cư an toàn vẫn đang là trăn trở lớn.

NGUY CƠ RÌNH RẬP

VÀO khoảng 1 giờ ngày 1/7/2025, trận mưa lớn đã gây ra vụ sạt lở đất tại khu vực kè đá có chiều dài 30 m, chiều cao khoảng 15 m. Kè đá này là bờ chắn thuộc Bệnh viện Đa khoa khu vực Xin Mần, đồng thời bảo vệ khu vực sinh sống của 5 hộ dân thuộc tổ dân phố 4, xã Pà Vây Sủ. Sạt lở bất ngờ khiến 1 xe máy bị vùi lấp, đứt đường dây điện 0,4kv, tụt hẳn một cột điện, sập mái tôn nhà dân, làm nghiêng một chiếc xe ô tô 4 chỗ ngồi. Ngay sau đó, UBND xã Pà Vây Sủ huy động lực lượng đến ứng phó di chuyển người và tài sản ra khỏi vùng nguy hiểm. Đến nay đã 2 tuần trôi qua nhưng vị trí sạt lở vẫn còn có nguy cơ khi vết nứt bắt đầu xuất hiện nhiều hơn. Hiện tại, để đảm bảo an toàn vào buổi đêm các hộ dân phải di tránh trú tại nhà người quen hoặc di chuyển ở nhờ ở khu vực an toàn khác.

Chị Trần Thị Huệ, một người dân sống trong khu vực lo lắng: Tài sản thì còn dời được chứ tính mạng thì

Đồng chí Dương Việt Hùng (thứ 2 từ phải sang), Chủ tịch UBND xã Pà Vây Sủ trao đổi nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của các hộ dân nằm trong khu vực có nguy cơ sạt lở cao.

mong manh lắm. Mong muốn địa phương có phương án khắc phục sớm hơn để người dân yên tâm, ổn định cuộc sống...

Cách đó không xa, ngôi nhà của gia đình anh Trần Văn Giang cũng nằm trong khu vực có nguy cơ sạt trượt. Nhiều năm tích góp, chắt chiu, năm 2024 anh mới xây được căn nhà khang trang trị giá gần 2 tỷ đồng, giờ cũng nằm trên dải sạt trượt. Anh Giang bùi ngùi: "Phía sau nhà tôi là núi, mạch nước ngầm chảy rất nhiều. Khi được các cấp chính quyền thông báo nhà tôi nằm trong khu vực có nguy cơ sạt trượt, tôi cũng rất lo lắng. Ô hay đi cũng khó. Muốn an toàn thì

phải di dời nhưng không biết sẽ bắt đầu lại thế nào?".

BÀI TOÁN CẨN SỚM CÓ LỜI GIẢI

Ngày 24/3/2025, UBND tỉnh Hà Giang (cũ) đã công bố tình huống khẩn cấp về thiên tai tại Cốc Pài. Hiện 47 hộ dân với gần 200 khẩu nằm trong vùng có nguy cơ sạt lở cao. Chủ tịch UBND xã Pà Vây Sủ, Dương Việt Hùng cho biết: "Địa phương đã phối hợp Viện Thủy điện và Năng lượng tái tạo khảo sát, khoanh vùng sạt trượt, đồng thời xây dựng hồ sơ 3 dự án di dời, khắc phục. Một phương án là tái định cư tại

thôn Thính Tảng dự kiến có quy mô 15 ha, bố trí tái định cư cho khoảng 100 hộ; phương án dự phòng tại thôn Cốc Pú dự kiến có quy mô 10 ha, bố trí tái định cư cho 140 hộ; cùng với đó là các giải pháp công trình như khơi thông cống rãnh, cấm biển cảnh báo, xây kè chống sạt trượt".

Hiện tại, tỉnh đã cấp kinh phí 20 tỷ đồng cho công tác chuẩn bị đầu tư như nghiên cứu địa chất, lập hồ sơ, đền bù đất và tài sản trên đất của khu vực được bố trí tái định cư... Trước mắt, xã triển khai lập danh sách các hộ dân trong vùng nguy cơ sạt lở, trưng cầu ý kiến người dân. Đồng thời, thực hiện cấm biển báo tại các điểm có nguy cơ sạt lở cao, chuẩn bị chỗ ở tập trung đảm bảo an toàn khi mưa lớn kéo dài để các hộ dân có thể di dời khẩn cấp khi mưa lớn kéo dài.

Theo UBND xã Pà Vây Sủ, quỹ đất khu tái định cư dự kiến sẽ được bố trí tại khu vực có nền địa chất ổn định, gần trực giao thông chính, thuận lợi cho việc canh tác, sinh kế. Tuy nhiên, thủ tục đầu tư, giải phóng mặt bằng, xây dựng cơ sở hạ tầng cần nguồn lực lớn và triển khai kịp thời mới đáp ứng nhu cầu, sự an toàn cho Nhân dân.

Trong khi chờ các dự án được triển khai, nhiều hộ dân Cốc Pài vẫn ngày đêm sống trong thấp thỏm khi đang bước vào cao điểm mùa mưa. Hơn lúc nào hết, bà con nơi đây mong chờ chính quyền các cấp sớm tháo gỡ những vướng mắc, để sớm ổn định cuộc sống cho Nhân dân.

Bài, ảnh: VĂN LONG

Đòn bẩy tín dụng giúp người dân phát triển kinh tế

NHỮNG năm qua, Agribank Vị Xuyên không ngừng phát huy vai trò "bà đỡ" tài chính tin cậy giúp người dân từng bước phát triển sản xuất, nâng cao đời sống và làm giàu.

Với phương châm "gắn ngân hàng với nông nghiệp, nông dân, nông thôn", Agribank Vị Xuyên chủ động phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương, các tổ chức đoàn thể triển khai hiệu quả nhiều chương trình tín dụng ưu đãi; tập trung đơn giản hóa thủ tục vay vốn, áp dụng linh hoạt các biện pháp bão dâng tiềm vay để người dân dễ dàng tiếp cận; triển khai kịp thời chính sách hỗ trợ lãi suất theo đúng quy định của Nhà nước, góp phần giảm bớt gánh nặng tài chính cho người vay.

Ngân hàng cũng tích cực đồng hành cùng người dân trong quá trình sử dụng vốn, tổ chức các lớp tập huấn kỹ năng quản lý tài chính, phổ biến kiến thức sản xuất hàng hóa, nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm. Đầu mạnh cung cấp dịch vụ tiện ích

Từ nguồn vốn vay của Agribank, gia đình anh Đinh Hoàng Long và chị Nguyễn Thị Vân mở xưởng sửa chữa và mua bán ô tô

hiện đại như Internet Banking, Agribank E-Mobile Banking, dịch vụ thanh toán điện, nước, viễn thông... nhằm mở rộng phạm vi phục vụ, nâng cao trải nghiệm cho khách hàng.

Anh Nông Văn Học, thôn Làng Vàng 2, xã Vị Xuyên, chia sẻ: Trước đây, gia đình tôi trồng rau, củ, quả nhỏ lẻ, hiệu quả kinh tế không cao.

Năm 2016, sau khi được cán bộ ngân hàng tư vấn, tôi mạnh dạn vay 200 triệu đồng xây dựng mô hình nhà lưới trồng rau theo tiêu chuẩn VietGAP. Nhờ áp dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất, sản phẩm rau, củ của gia đình ngày càng được thị trường ưa chuộng. Đến năm 2022, tôi tiếp tục vay thêm 150 triệu đồng để

mở rộng diện tích lên hơn 4.500 m². Hiện mô hình của tôi mang lại thu nhập khoảng 500 triệu đồng/năm.

Tương tự, gia đình anh Đinh Hoàng Long và chị Nguyễn Thị Vân, tổ 15, xã Vị Xuyên cũng phát triển kinh tế thành công nhờ nguồn vốn từ Agribank. Năm 2015, anh chị vay 500 triệu đồng đầu tư thiết bị sửa chữa ô tô. Nhận thấy nhu cầu thị trường ngày càng tăng, năm 2023, anh tiếp tục vay 8,5 tỷ đồng theo gói tín dụng sản xuất kinh doanh để mở rộng xưởng và kinh doanh ô tô cũ. Điều này không chỉ giúp gia đình có nguồn thu ổn định mà còn tạo việc làm thường xuyên cho lao động địa phương với mức thu nhập từ 12 - 13 triệu đồng/tháng.

Giám đốc Agribank Vị Xuyên Nguyễn Xuân Thuỷ cho biết: Trong 6 tháng đầu năm 2025, tổng nguồn vốn huy động đạt 688.900/545.000 tỷ đồng, đạt trên 114% kế hoạch được giao; tổng dư nợ đạt 940.293 tỷ đồng; doanh thu phí dịch vụ đạt trên 2.483 tỷ đồng...

Nhằm nâng cao hiệu quả tín dụng, Agribank Vị Xuyên tiếp tục triển khai đúng quy trình nghiệp vụ; chú trọng sàng lọc, cơ cấu lại khách hàng vay, tập trung vào các đối tượng có dự án khả thi, hiệu quả; siết chặt khâu kiểm tra sau vay, xử lý kịp thời các trường hợp sử dụng vốn sai mục đích nhằm hạn chế rủi ro tín dụng; đẩy mạnh tuyên truyền chính sách ưu đãi, phối hợp chặt chẽ với các ban, ngành, đoàn thể địa phương để đưa vốn tín dụng đến đúng đối tượng cần hỗ trợ, đảm bảo tín dụng đúng địa chỉ, đúng nhu cầu.

Từ việc cung cấp các sản phẩm tín dụng đa dạng, phù hợp với từng đối tượng khách hàng, đến việc ứng dụng công nghệ hiện đại và đồng hành hỗ trợ người dân trong suốt quá trình sản xuất, kinh doanh, Agribank Vị Xuyên đang từng bước phát huy vai trò đòn bẩy kinh tế tại địa phương.

Bài, ảnh: HOÀNG TUYẾN

CAO NGUYÊN ĐÁ

Bản tráng ca hùng vĩ

GIỮA vùng trời biên viễn nơi địa đầu Tổ quốc, Cao nguyên đá Đồng Văn hiện lên như một bản tráng ca hùng vĩ, mang trong mình vẻ đẹp hoang sơ, kỳ vĩ và đậm đà bản sắc văn hóa của cộng đồng các dân tộc.

Điểm nổi bật riêng có của Cao nguyên đá chính là lịch sử địa chất hàng trăm triệu năm với hàng nghìn cấu trúc đá, hóa thạch sinh vật cổ và những lớp đá trầm tích ghi lại dấu tích của biển cổ đại từng hiện diện nơi đây. Vẻ đẹp hoang sơ, kỳ vĩ của những dãy núi đá tảng mèo, những hẻm vực sâu hun hút như Mã Pí Lèng, hay những bức tường đá dựng đứng như thành quách thiên nhiên, khiến bất kỳ ai một lần đặt chân đến cũng trầm trồ trước vẻ đẹp độc nhất vô nhị. Năm 2010, nơi đây được UNESCO công nhận là Công viên Địa chất toàn cầu, trở thành Công viên Địa chất đầu tiên của Việt Nam và thứ hai ở Đông Nam Á.

Không chỉ có cảnh quan, Cao nguyên đá còn là không gian văn hóa sống động của nhiều đồng bào dân tộc thiểu số, trong đó nổi bật là người Mông, Lô Lô, Dao... với những nét sinh hoạt truyền thống còn được bảo tồn nguyên vẹn. Những ngôi nhà trình tường bằng đất, chợ phiên rực rỡ sắc màu thổ cẩm, tiếng khèn Mông bay trong gió, hay

Nghề truyền thống dệt quầy tầu được đồng bào Mông truyền từ đời này sang đời khác từ hàng trăm năm nay.

nghi lễ Gáu Tào cầu an đầu năm - tất cả tạo nên bản sắc văn hóa đặc trưng khó trộn lẫn.

Nhận thức rõ giá trị to lớn của Cao nguyên đá Đồng Văn, tỉnh Tuyên Quang đang từng bước hiện thực hóa định hướng phát triển du lịch bền vững gắn với bảo tồn di sản. Với sự vào cuộc đồng bộ, bài bản, Cao nguyên đá Đồng Văn đang vươn mình trở thành hình mẫu về phát triển vùng di sản bền vững, nơi con người và thiên nhiên hòa hợp trong từng nếp sống và là niềm tự hào của không chỉ Tuyên Quang mà còn của cả quốc gia.

KIM TIẾN

Bí quyết đạt điểm cao...

(TIẾP THEO TRANG 1)

VỚI tổng điểm 29,25; trong đó 2 điểm 10 môn Lịch Sử, Địa Lý và 9,25 điểm môn Văn, em La Khánh Huyền, lớp 12C, Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THPT tỉnh Tuyên Quang đã trở thành thủ khoa khối C00 của trường tại Kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2025.

Khánh Huyền chia sẻ: "Em bắt đầu theo khối C00 từ năm lớp 10. Càng học, em càng thấy những môn học này giúp em hiểu sâu hơn về con người, về quê hương đất nước và chính bản thân mình. Em tự nhủ nếu đã chọn thì phải kiên định với nó và mỗi ngày em cố gắng một chút, để sự cố gắng ấy sẽ đưa em đến gần hơn với ước mơ trở thành cô giáo dạy Lịch sử".

Nói về bí quyết để đạt điểm cao ở tổ hợp C00, Khánh Huyền cho hay: "Trước hết em luôn lắng nghe kỹ các phản hồi cô giảng trên lớp, luôn nắm chắc kiến thức trong sách giáo khoa. Em xây dựng thời gian biểu, chia thời gian hợp lý theo từng buổi, mỗi ngày sẽ ưu tiên một môn chính để học sâu hơn, hai môn còn

lại sẽ ôn tập để cũ. Em thường chia sự kiện gắn với từng mốc thời gian cụ thể và ghi nhớ từ khóa quan trọng. Sau khi chắc chắn thuyết em chuyển sang luyện đề để rèn phản xạ và củng cố kiến thức. Mỗi khi sai câu nào, em luôn tìm hiểu thật kỹ tại sao sai, từ đó nắm chắc bản chất và tránh lặp lỗi cũ. Em cũng thường xuyên xem các video dạy học bằng hình vẽ, sơ đồ tư duy hoặc tư liệu của các môn. Những nội dung trực quan này giúp em cảm thấy hứng thú hơn, dễ hiểu và nhớ lâu kiến thức. Đặc biệt, việc chúng em học nhóm với nhau và chia sẻ, phản biện qua lại không chỉ khiến bài học hấp dẫn hơn mà còn giúp em khắc sâu kiến thức một cách tự nhiên, chủ động.

Riêng môn Lịch sử được cho là khô khan, khó nhẫn thì Khánh Huyền lại có niềm đam mê kỳ lạ. Bởi em luôn được bố truyền lửa tình yêu với môn học này. Bố thường kể cho Huyền nghe những câu chuyện về lịch sử Việt Nam, từ những cuộc kháng chiến đến các nhân vật. Chính những cuộc trò chuyện giữa hai bố con

đã giúp em không chỉ học Lịch sử bằng trí nhớ, mà còn bằng sự cảm nhận và tình yêu với từng câu chuyện lịch sử do bố kể lại.

Tự hào về thành tích mà học trò của mình đạt được, cô giáo Trần Thị Lam, giáo viên chủ nhiệm lớp 12C nhận xét: "Khánh Huyền là học sinh giỏi toàn diện. Trong suốt 3 năm học tại trường em đều đạt học sinh giỏi và luôn nằm trong nhóm học sinh có điểm số cao nhất. Năm lớp 11, em đạt giải 3 môn Lịch Sử kỳ thi chọn học sinh giỏi cấp tỉnh; năm lớp 12, em đạt giải Nhì môn Lịch Sử kỳ thi chọn học sinh giỏi cấp tỉnh. Em còn có tư duy, tiếp thu kiến thức rất nhanh nhạy, không bao giờ để thầy cô nhắc nhở và luôn truyền cảm hứng học tập cho các bạn trong lớp".

Khánh Huyền luôn nhắc nhở bản thân "Không có áp lực, không có kim cương" và kết quả trong kỳ thi vừa qua sẽ giúp "viên kim cương" Khánh Huyền ngày càng tỏa sáng và đạt được ước mơ trở thành sinh viên Khoa Sư phạm Lịch sử, trường Đại học Sư phạm Hà Nội 1.

HỎI VÀ ĐÁP

Những trường hợp tạm dừng, chấm dứt, tiếp tục hưởng lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng

Hỏi:

Tôi là con trai của một người đang hưởng lương hưu qua tài khoản ngân hàng. Gần đây gia đình tôi nhận được thông báo tạm dừng chi trả do "chưa xác minh được thông tin". Xin hỏi, trong những trường hợp nào thì người hưởng bị tạm dừng, chấm dứt hoặc tiếp tục được nhận lương hưu, trợ cấp bảo hiểm xã hội hằng tháng?

Trả lời:

Theo quy định tại Luật Bảo hiểm xã hội số 41/2024/QH15, các trường hợp tạm dừng chi trả lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng bao gồm: người hưởng xuất cảnh trái phép; bị Tòa án tuyên bố mất tích; không xác minh được thông tin thu hưởng khi nhận qua tài khoản cá nhân

mở tại ngân hàng theo định kỳ hằng năm.

Trường hợp chấm dứt chi trả được áp dụng nếu: người hưởng đã chết hoặc bị Tòa án tuyên bố là đã chết; có vấn bản từ chối hưởng lương hưu, trợ cấp BHXH; có kết luận của cơ quan có thẩm quyền về việc hưởng không đúng quy định.

Đối với các trường hợp bị tạm dừng nhưng sau đó đã xác minh đầy đủ thông tin, hoặc quay trở về (nếu trước đó xuất cảnh trái phép), hoặc được Tòa án hủy bỏ quyết định tuyên bố mất tích thi lương hưu, trợ cấp BHXH sẽ được chi trả trở lại, bao gồm cả phần chưa nhận trong thời gian tạm dừng.

Riêng với người đã từng từ chối nhận trợ cấp nhưng sau đó có vấn bản để nghị hưởng lại, thì chỉ được chi trả từ thời điểm cơ quan BHXH nhận được vấn bản, không truy trả phần chưa nhận trước đó.

Trường hợp người hưởng qua đời mà còn tiền

NHỎ NHẸ NHẮC NHAU

Vì một tương lai chung

T ừng sau khi hợp nhất tỉnh, cuộc sống của không ít cán bộ, công chức, người lao động đã có những thay đổi thầm lặng. Người chuyển nơi công tác, người sắp xếp lại chỗ ở, con cái phải thu xếp trường lớp, sinh hoạt gia đình đảo lộn đôi phần. Trong bối cảnh ấy, đôi lúc, một vài tiếng thở dài vẫn len vào buổi sáng đầu ngày: "Chưa quen...", "Vẫn ngủ ngang qua..."...vv...

Nhưng giữa những điều chưa kịp ổn, có một điều đã rất rõ ràng: Chủ trương hợp nhất là một bước đi lớn, nhằm thu gọn bộ máy, giảm chi phí hành chính, phát huy hiệu quả nguồn lực và tạo đà cho phát triển bền vững. Không chỉ là việc nhập địa giới hành chính, mà là cơ hội để gắn kết hơn, phối hợp tốt hơn, và cùng nhau xây dựng một tỉnh Tuyên Quang mới - mạnh hơn, đẹp hơn, nồng nhiệt hơn.

Đi nhiên, sẽ còn nhiều điều phải sắp xếp. Nhưng thay đổi về tổ chức, nơi làm việc, điều kiện sinh hoạt... khó thể trọng ven ngay trong một sớm một chiều. Nhưng nếu mỗi người cùng giữ cho mình một tinh thần chủ động, một thái độ thiện chí, thì những điều chưa kịp quen cũng sẽ dần trở nên thân thuộc. Từng bước dì nhỏ, từng hành động tích cực - dù lặng lẽ - vẫn là cách để góp phần tạo nên báu vật không khí gắn bó, cùng hướng về một tương lai chung.

Đôi khi, chỉ cần thay một lời than bằng một lời động viên, thay một ánh nhìn lo lắng bằng cái gật đầu sέ chia - đã đủ để khơi lên một tinh thần mới nơi công sở.

Hợp nhất vì tương lai - vì một Tuyên Quang mạnh hơn, đẹp hơn - xin đừng để những lời than lẩn át tinh thần ấy.

MINH TÂM

BẠN CẦN BIẾT

Mức hỗ trợ cho người tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện từ ngày 1/7/2025

CHÍNH phủ ban hành Nghị định số 159/2025/NĐ-CP quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Bảo hiểm xã hội về bảo hiểm xã hội tự nguyện.

Nghị định số 159/2025/NĐ-CP quy định rõ mức hỗ trợ và đối tượng được hỗ trợ tiền đóng bảo hiểm xã hội cho người tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện.

Nghị định quy định người tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện được Nhà nước hỗ trợ tiền đóng theo tỷ lệ phần trăm (%) trên mức đóng bảo hiểm xã hội tự nguyện hàng tháng theo mức chuẩn hộ nghèo của khu vực nông thôn theo quy định tại khoản 2 Điều 31 và khoản 1 Điều 36 của Luật Bảo hiểm xã hội, cụ thể:

- Bằng 50% đối với người tham gia thuộc hộ nghèo, người đang sinh sống tại xã đảo, đặc khu theo quy định của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ;

- Bằng 40% đối với người tham gia thuộc hộ cận nghèo;

- Bằng 30% đối với người tham gia là người dân tộc thiểu số;

- Bằng 20% đối với người tham gia khác.

GIA THỊNH (Theo chinhphu.vn)

lương hưu, trợ cấp chưa nhận thì thân nhân được nhận phần này, trừ khi đã bị tuyên bố mất tích rồi sau đó là đã chết.

Trong thực tế, nếu người dân nhận được thông báo tạm dừng chi trả mà chưa rõ nguyên nhân, có thể liên hệ trực tiếp với cơ quan BHXH nơi cư trú hoặc nơi đang chi trả để được hướng dẫn cụ thể về thủ tục xác minh, đối chiếu thông tin. Khi đi liên hệ, cần mang theo giấy tờ tùy thân của người thụ hưởng và các giấy tờ liên quan để được hỗ trợ kịp thời.

Việc phối hợp đầy đủ, đúng quy định không chỉ giúp người dân nhanh chóng được tiếp tục hưởng chế độ mà còn góp phần bảo đảm công tác chi trả an toàn, minh bạch, hiệu quả, tránh thất thoát quỹ bảo hiểm xã hội.

ĐỨC QUÝ

EU công bố ngân sách tham vọng cho một kỷ nguyên mới

Chủ tịch Ủy ban châu Âu (EC) Ursula von der Leyen.

Chủ tịch Ủy ban châu Âu (EC) Ursula von der Leyen đã công bố đề xuất ngân sách mới của Liên minh châu Âu (EU) cho giai đoạn 2028 - 2034, với tổng trị giá 2.000 tỷ euro. Đây là mức tăng đáng kể so với ngân sách 1.210 tỷ euro được thông qua vào năm 2020, phản ánh tham vọng của khối trong việc tăng cường độ lập chiến lược và khả năng ứng phó với các thách thức toàn cầu. Việc xây dựng một khuôn khổ tài chính nồng động hơn được kỳ vọng sẽ giúp khối ứng phó hiệu quả với các thách thức bất ngờ trong tương lai. Với việc công bố đề xuất này, EU chính thức khởi động tiến trình đàm phán ngân sách được dự báo sẽ kéo dài và nhiều tranh cãi giữa các nước thành viên và Nghị viện châu Âu.

Tổng thống Mỹ Donald Trump ngày 16/7 cho biết sẽ tiếp tục gửi thư thông báo mức thuế mới đến hơn 150 quốc gia, trong bối cảnh Mỹ tiếp tục thúc đẩy chương trình nghị sự thương mại khiến các đối tác phải chạy đua để tránh các mức thuế cao khi xuất khẩu hàng hóa vào Mỹ. Trả lời báo chí tại Nhà Trắng, ông Trump nhấn mạnh rằng các quốc gia này không phải là những nước lớn và cũng không có nhiều giao dịch thương mại với Mỹ. Trong những ngày gần đây, Tổng thống Trump đã liên tục đưa ra các yêu cầu áp thuế đối với hàng nhập khẩu vào Mỹ, thông báo cho nhiều nền kinh tế về các mức thuế mới sẽ có hiệu lực từ ngày 1/8 tới nếu không thể đàm phán được các điều khoản tốt hơn với Mỹ. Trước đó, thời hạn mà chính quyền Mỹ đưa ra là ngày 9/7.

Malaysia cho biết Hội đồng liên minh nghị viện ASEAN (AIPA) sẽ đóng vai trò then chốt trong việc thúc đẩy hòa bình và ổn định trong khu vực, trong đó các nhà lập pháp giữ vai trò tiên phong. Theo Phó Chủ tịch Hạ viện Malaysia Datuk Dr. Ramli Mohd Nor, trong khuôn khổ ASEAN, AIPA sẽ vẫn là một cơ chế quan trọng vì nghị viện mỗi quốc gia sẽ quyết định luật pháp, chính sách và hướng đi, điều này sẽ có tác động đến ASEAN. Ông cho biết hội nghị lần này bao gồm các cuộc thảo luận, phương pháp và nghị quyết có thể được toàn bộ cộng đồng ASEAN chấp nhận. Các cuộc thảo luận tập trung vào các lĩnh vực chính như tăng cường hành động nghị viện vì hòa bình toàn diện, giải quyết các rủi ro và thách thức hiện tại thông qua hợp tác giữa các nghị viện, và tăng cường đóng góp của nghị viện vào hòa bình và an ninh khu vực và toàn cầu.

Mưa lớn đã đổ xuống nhiều vùng ở Hàn Quốc hôm 16/7 và kéo dài hết ngày 17/7, gây ngập ở nhiều nơi, khiến cây đổ và tường chắn bị sập làm một người tử vong. Bộ Nội vụ Hàn Quốc đã kích hoạt động Cấp độ 1 của Ủy ban Đổi mới Thủ tướng và An toàn Trung ương cho khu vực Seoul và tỉnh Chungcheong vào lúc 15h00 ngày 16/7. Tại Incheon, tính đến 21h00, đã có 15 báo cáo thiệt hại liên quan đến mưa lũ được gửi qua đường dây nóng khẩn cấp 119 của thành phố, bao gồm cả ngập đường, tuy nhiên, may mắn là không có thương vong nào được ghi nhận. Bộ Nội vụ Hàn Quốc thông báo, như một biện pháp phòng ngừa, chính quyền đã đóng cửa 29 con suối trong thành phố, 4 bãi đậu xe ven sông ở Seoul, cũng như các công trình công cộng khác ở các khu vực bị ảnh hưởng.

Lực lượng cứu hộ Hàn Quốc sơ tán người dân khỏi vùng ngập lụt.

MINH ĐỨC (Tổng hợp)

ÔNG KÍNH PHÓNG VIÊN

Tuyến đường ven sông Lô, thuộc thôn Bắc Mục, xã Hàm Yên, đơn vị thi công không lắp đặt rào chắn, tiềm ẩn nhiều nguy cơ cho người tham gia giao thông.

TIẾN CHIẾN

MỌI MIỀN ĐẤT NƯỚC

Hà Nội đề xuất nhiều chính sách hỗ trợ chuyển đổi sang phương tiện xanh

Hà Nội đang lấy ý kiến để hỗ trợ người dân chuyển đổi xe máy chạy xăng sang phương tiện xanh.

Sở Xây dựng Hà Nội đang lấy ý kiến các sở, ngành và đơn vị liên quan góp ý cho dự thảo Nghị quyết về chuyển đổi phương tiện xanh và phát triển hệ thống tram sạc trên địa bàn thành phố.

Dự thảo hiện đang được hoàn thiện để báo cáo Ủy ban nhân dân thành phố trình Hội đồng nhân dân thành phố xem xét thông qua tại kỳ họp tháng 9/2025.

Một số chính sách nổi bật trong dự thảo Nghị quyết gồm: Hỗ trợ trực tiếp bằng tiền cho người dân có xe máy chạy xăng hoặc diesel (đăng ký trước thời điểm nghị quyết có hiệu lực) tại các vùng phát thải thấp, khi chuyển đổi sang phương tiện xanh (có giá trị từ 15 triệu đồng trở lên).

Mức hỗ trợ 3 triệu đồng/xe đối với cá nhân; 4 triệu đồng/xe đối với hộ cận nghèo; 5 triệu đồng/xe đối với hộ nghèo. Mỗi cá nhân được hỗ trợ tối đa 1 xe đến hết năm 2030.

Hỗ trợ vay vốn ưu đãi với lãi suất từ 3 - 5%/năm, hạn mức 100% giá trị hợp đồng, thời gian vay tối đa 5 năm cho các đơn vị dịch vụ công ích; đơn vị vận tải hành khách (trừ xe buýt) và vận tải hàng hóa; doanh nghiệp đầu tư cơ sở thu hồi, tái chế xe cũ. Miễn 100% lệ phí trước bạ và lệ phí đăng ký biển số đối với phương tiện giao thông xanh từ ngày nghị quyết có hiệu lực đến hết năm 2030.

Dự thảo nghị quyết cũng đề xuất lộ trình thí điểm và mở rộng vùng cấm phương tiện cá nhân chạy xăng/diesel.

Theo đó, thành phố thí điểm hạn chế xe máy chạy xăng từ ngày 1/1/2026 đến 30/6/2026. Cấm xe máy sử dụng nhiên liệu hóa thạch trong Vành đai 1 từ ngày 1/7/2026, trong Vành đai 2 từ ngày 1/1/2028.

Hạn chế ô-tô cá nhân dùng xăng/diesel trong Vành đai 2 từ ngày 1/1/2028; mở rộng ra Vành đai 3 từ ngày 1/1/2030.

Từ năm 2035 - 2050, thành phố hạn chế xe cơ giới không phải phương tiện xanh (bao gồm cả xe CNG, hybrid) theo từng cấp độ. Cụ thể, hạn chế trong Vành đai 1 từ năm 2035, trong Vành đai 2 từ năm 2040, trong Vành đai 3 từ năm 2045 và hạn chế toàn thành phố từ năm 2050.

Hà Nội cũng sẽ thu phí lưu thông và điều chỉnh giá dịch vụ trông giữ xe áp dụng theo lộ trình nêu trên đối với xe phát thải gây ô nhiễm.

Nhằm bảo đảm thực hiện mục tiêu trên, Ủy ban nhân dân thành phố yêu cầu phải có tối thiểu 10% chỗ đỗ xe tại công trình hiện hữu có trụ sạc trước cuối năm 2026; tối thiểu 30% chỗ đỗ tại dự án mới phải có trụ sạc.

Các dự án đầu tư hạ tầng trạm sạc công cộng sẽ được ngân sách hỗ trợ 70% lãi vay ngắn hạn trong 5 năm đầu. Dự án bến xe, bãi đỗ có từ 30% chỗ đỗ gắn trụ sạc được hỗ trợ 50% chi phí giải phóng mặt bằng; 100% tiền thuê đất trong 5 năm đầu.

Hà Nội cũng sẽ ưu tiên đầu tư trụ sạc trên vỉa hè, khuyến khích lắp trạm nạp hydrogen, nhiên liệu sạch.

Đáng chú ý, thành phố khuyến khích mạnh mẽ các nhà đầu tư tham gia phát triển hạ tầng giao thông năng lượng sạch qua hình thức PPP (đối tác công - tư). Các nhà đầu tư này sẽ được ưu tiên giao đất và hỗ trợ 100% tiền thuê đất tại các vị trí quy hoạch đến hết năm 2033.

NGUYỄN HẰNG (Theo Báo Nhân Dân)